

**BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN
TỔNG CỤC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI**

SỔ TAY

**CUNG CẤP KIẾN THỨC, KỸ NĂNG PHÒNG CHỐNG
THIÊN TAI HỖ TRỢ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN,
TRUYỀN THÔNG CỦA HỘI NGƯỜI CAO TUỔI CÁC CẤP**

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN
TỔNG CỤC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

SỔ TAY

**CUNG CẤP KIẾN THỨC, KỸ NĂNG PHÒNG CHỐNG
THIÊN TAI HỖ TRỢ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN,
TRUYỀN THÔNG CỦA HỘI NGƯỜI CAO TUỔI CÁC CẤP**

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

LỜI MỞ ĐẦU

PHẦN 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU..... 1

I. CƠ SỞ PHÁP LÝ XÂY DỰNG TÀI LIỆU1

II. MỤC ĐÍCH1

III. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI SỬ DỤNG2

IV. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG TÀI LIỆU2

PHẦN 2 KIẾN THỨC CƠ BẢN VỀ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI 3

I. KHÁI NIỆM CƠ BẢN..... 3

II. HỆ THỐNG VĂN BẢN VÀ TỔ CHỨC BỘ MÁY PCTT14

III. PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI ĐỐI VỚI HỘI NGƯỜI CAO TUỔI THEO PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ 20

IV. LÒNG GHÉP NỘI DUNG PCTT ĐỐI VỚI HỘI NCT..... 27

PHẦN 3 HOẠT ĐỘNG PCTT NÊN LÀM CỦA HỘI GIA ĐÌNH, NGƯỜI CAO TUỔI ĐỐI VỚI MỘT SỐ LOẠI HÌNH THIÊN TAI 32

I. BÃO VÀ ÁP THẤP NHIỆT ĐỐI 32

II. MƯA LỚN, LŨ, NGẬP LỤT 36

III. SẠT LỎ ĐẤT, LŨ ÓNG, LŨ QUÉT 36

IV. LỐC, SÉT, MƯA ĐÁ..... 39

V. RÉT HẠI 43

VI. NẮNG NÓNG, HẠN HÁN..... 46

PHẦN 4 MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG VỀ CÔNG TÁC PCTT ĐỐI VỚI HỘI NCT 50

I. CÁC VẤN ĐỀ CHUNG VỀ TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG 50

II. MỘT SỐ HÌNH THỨC TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG TRỰC TIẾP TRONG PCTT..... 53

III. NHỮNG CÔNG CỤ HỖ TRỢ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG CHO HỘI NCT.....	58
PHỤ LỤC 1 A. MỘT SỐ TẤM GƯƠNG ĐIỂN HÌNH TRONG PCTT CỦA NGƯỜI CAO TUỔI.....	59
PHỤ LỤC 2 TÂM QUAN TRỌNG CỦA NGƯỜI CAO TUỔI TRONG CÔNG TÁC PCTT	61
PHỤ LỤC 3 MẪU KẾ HOẠCH TRUYỀN THÔNG	62
PHỤ LỤC 4 MỘT SỐ GÓI VẬT DỤNG CẦN THIẾT CHO NCT DÙNG TRONG TRƯỜNG HỢP KHẨN CẤP	63
PHỤ LỤC 5 MỘT SỐ TỜ RƠI SỬ DỤNG TRONG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG VỀ PCTT	65
PHỤ LỤC 6. CÀI ĐẶT FACEBOOK , ZALO VÀ HỆ THỐNG GIÁM SÁT THIÊN TẠI VIỆT NAM.....	71

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BĐKH	Biến đổi khí hậu
BCĐ	Ban chỉ đạo
BCH	Ban chỉ huy
CSVČ	Cơ sở vật chất
CLB	Câu lạc bộ
ĐBT	Dễ bị tổn thương
PCTT	Phòng, chống thiên tai
RRT	Rủi ro thiên tai
QLRRT	Quản lý rủi ro thiên tai
QLRRTĐVČĐ	Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NCT	Người cao tuổi
TKCN	Tìm kiếm cứu nạn
UBND	Ủy ban nhân dân
CTĐ	Chữ thập đỏ

LỜI MỞ ĐẦU

Việt Nam là một trong những quốc gia chịu nhiều rủi ro về thiên tai và biến đổi khí hậu. Bão, lũ, lũ quét, sạt lở đất và hạn hán, ... đã và đang là các loại hình thiên tai gây thiệt hại lớn về người và tài sản. Do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu đã làm cho thiên tai ngày càng cực đoan và khó lường. Vì vậy, việc phát huy vai trò, sự tham gia chủ động của toàn xã hội là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của công tác phòng chống thiên tai.

Trong phòng chống thiên tai, người cao tuổi là một trong những đối tượng dễ bị tổn thương, cần được quan tâm, bảo vệ trước thiên tai. Đồng thời, người cao tuổi cũng là những người có kinh nghiệm, có uy tín đối với các thế hệ trong cộng đồng. Chính vì vậy, việc cung cấp thông tin, kiến thức về giảm nhẹ rủi ro thiên tai, phục vụ các hoạt động tuyên truyền của người cao tuổi, Hội Người cao tuổi là rất cần thiết nhằm huy động những tri thức, sự cống hiến từ nguồn lực quý báu này, góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng, xã hội.

Thực hiện Quyết định số 553/QĐ-TTg ngày 06/4/2021 của Thủ tướng chính phủ phê duyệt Đề án “Nâng cao nhận thức cộng đồng và quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng, đến năm 2030”, Tổng cục Phòng chống thiên tai phối hợp với các cơ quan liên quan biên soạn cuốn tài liệu “Sổ tay cung cấp kiến thức, kỹ năng phòng chống thiên tai hỗ trợ hoạt động tuyên truyền, truyền thông của Hội người cao tuổi các cấp” nhằm cung cấp thông tin, kiến thức về phòng chống thiên tai cho Hội Người cao tuổi, người cao tuổi.

Trong quá trình soạn thảo, do nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan nên chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót, hạn chế. Tổng cục Phòng chống thiên tai mong nhận được sự góp ý của độc giả để cuốn tài liệu ngày càng được hoàn thiện hơn.

PHẦN 1

TỔNG QUAN TÀI LIỆU

I. CƠ SỞ PHÁP LÝ XÂY DỰNG TÀI LIỆU

- Luật Phòng, chống thiên tai số 33/2013/QH13 năm 2013;
- Luật số 60/2020/QH14 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều;
- Luật Người cao tuổi số 39/2009/QH12 ngày 23/11/2009;
- Quyết định số 379/QĐ-TTg ngày 17/3/2021 của Thủ tướng chính phủ về việc phê duyệt chiến lược quốc gia phòng, chống thiên tai đến 2030, tầm nhìn đến năm 2050;
- Quyết định số 553/QĐ-TTg ngày 6/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Nâng cao nhận thức cộng đồng và Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng đến năm 2030”;
- Quyết định số 333/QĐ-BNN-PCTT ngày 20/01/2022 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành Kế hoạch của Bộ Nông nghiệp và PTNT triển khai thực hiện Đề án “Nâng cao nhận thức cộng đồng và Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng, đến năm 2030” giai đoạn 2021-2025;
- Quyết định số 2156/QĐ-TTg ngày 21/12/2021 phê duyệt Chương trình Hành động Quốc gia về Người cao tuổi giai đoạn 2021-2030;
- Chương trình phối hợp về công tác PCTT giai đoạn 2021-2025 giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Hội Người cao tuổi Việt Nam số 01/CTPH-HNCT ngày 09/2/2022.

II. MỤC ĐÍCH

- Cung cấp những kiến thức và kỹ năng phòng chống thiên tai cho cán bộ, hội viên của Hội Người cao tuổi các cấp để hỗ trợ trong việc thực

hiện hoạt động tuyên truyền, truyền thông về phòng chống thiên tai cho cộng đồng;

- Cung cấp các phương pháp và các bước thực hiện tuyên truyền, truyền thông về phòng chống thiên tai cho Hội Người cao tuổi.

III. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI SỬ DỤNG

1. Đối tượng

- Đối tượng chính: Cán bộ, hội viên Hội Người cao tuổi các cấp;

- Đối tượng khác: Các cán bộ và cơ quan các cấp làm việc về PCTT; các cá nhân, các tổ chức trong nước và quốc tế tại Việt Nam có quan tâm.

2. Phạm vi

Hội Người cao tuổi các cấp; người cao tuổi, các cán bộ, cơ quan phụ trách về công tác PCTT trên phạm vi toàn quốc; các cá nhân, tổ chức trong nước và quốc tế tại Việt Nam quan tâm.

IV. NGUYÊN TẮC SỬ DỤNG TÀI LIỆU

1. Trên cơ sở nội dung hướng dẫn của cuốn Sổ tay này, Hội Người cao tuổi các cấp triển khai hướng dẫn, thực hiện các hoạt động tuyên truyền, truyền thông trong hoạt động QLRRTT DVCĐ tại địa phương;

2. Tài liệu này sẽ được thực hiện kết hợp với các tài liệu hướng dẫn về quản lý RRTT DVCĐ, đánh giá RRTT DVCĐ cấp xã do Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành.

PHẦN 2

KIẾN THỨC CƠ BẢN VỀ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

I. KHÁI NIỆM CƠ BẢN

1. Thiên tai

a. Khái niệm:

Thiên tai là hiện tượng tự nhiên bất thường có thể gây thiệt hại về người, tài sản, môi trường, điều kiện sống và các hoạt động kinh tế - xã hội.

Các loại hình thiên tai bao gồm: Bão, áp thấp nhiệt đới, gió mạnh trên biển, lốc, sét, mưa lớn, lũ, lũ quét, ngập lụt; sạt lở đất, sụt lún đất do mưa lũ hoặc dòng chảy hoặc hạn hán; nước dâng, xâm nhập mặn, nắng nóng, hạn hán, cháy rừng do tự nhiên, rét hại, mưa đá, sương mù, sương muối, động đất, sóng thần và các loại thiên tai khác¹.

b. Giải thích:

Đối với Hội NCT, thiệt hại do thiên tai gây ra là con người, sức khoẻ, tâm lý của NCT; tài sản cơ sở vật chất, hoạt động sản xuất kinh doanh của Hội, Câu lạc bộ và sinh kế của NCT.

2. Phòng, chống thiên tai

a. Khái niệm: Là quá trình mang tính hệ thống gồm các hoạt động phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai².

b. Giải thích:

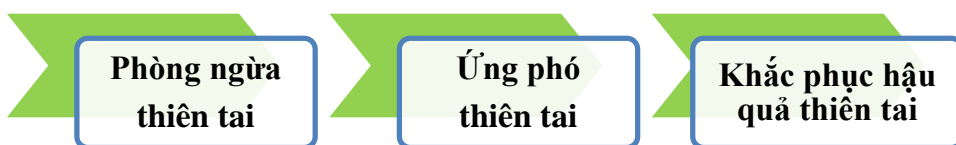
- Các hoạt động phòng ngừa thiên tai được thực hiện trước khi thiên tai xảy ra và được quy định tại Điều 13 - Nội dung phòng ngừa thiên tai của Luật PCTT

¹ Khoản 1, Điều 1, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật phòng, chống thiên tai và Luật đê điều

² Khoản 3, Điều 3, Luật phòng, chống thiên tai

- Các hoạt động ứng phó thiên tai là các hoạt động hỗ trợ khẩn cấp được thực hiện trong hoặc ngay sau khi thiên tai xảy ra và được quy định tại Điều 26 - Các biện pháp cơ bản ứng phó thiên tai của Luật PCTT

- Các hoạt động khắc phục hậu quả sau thiên tai là hoạt động khôi phục, cải thiện cơ sở vật chất, các hoạt động sinh kế, kinh doanh, điều kiện sống của cộng đồng bị tác động bởi thiên tai, được thực hiện sau khi thiên tai xảy ra. Các hoạt động được quy định tại Điều 30 - Hoạt động khắc phục hậu quả thiên tai của Luật PCTT.

3. Rủi ro thiên tai

a. Khái niệm:

Rủi ro thiên tai là thiệt hại mà thiên tai có thể gây ra về người, cơ sở vật chất, điều kiện và môi trường sống, sản xuất, dịch vụ và sinh kế

b. Giải thích:

Rủi ro thiên tai là thiệt hại có thể xảy ra theo 03 lĩnh vực (An toàn của NCT; Sản xuất kinh doanh của Hội, Câu lạc bộ và sinh kế của NCT; Sức khỏe, vệ sinh, môi trường).

Mỗi lĩnh vực sẽ được đánh giá tình trạng dễ bị tổn thương, năng lực PCTT theo khía cạnh (Cơ sở vật chất; Tổ chức xã hội; Nhận thức, kinh nghiệm của Hội NCT, Câu lạc bộ và NCT) đối với từng loại thiên tai điển hình tại địa phương.

$$\text{RỦI RO THIÊN TAI} = \frac{\text{LOẠI HÌNH THIÊN TAI} \times \text{TÌNH TRẠNG DỄ BỊ TỔN THƯƠNG}}{\text{NĂNG LỰC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI}}$$

Với mỗi loại hình thiên tai, rủi ro thiên tai sẽ giảm khi năng lực PCTT cao, tình trạng dễ bị tổn thương thấp và ngược lại.

4. Cấp độ rủi ro thiên tai

a. Khái niệm:

Cấp độ rủi ro thiên tai là sự phân định mức độ thiệt hại do thiên tai có thể gây ra về người, tài sản, môi trường, điều kiện sống và hoạt động kinh tế - xã hội.³

b. Giải thích:

Tiêu chí phân cấp độ rủi ro thiên tai bao gồm: Cường độ hoặc mức độ nguy hiểm của thiên tai; Phạm vi ảnh hưởng; Khả năng gây thiệt hại đến tính mạng, tài sản, công trình hạ tầng và môi trường

Cấp độ rủi ro của mỗi loại thiên tai được phân tối đa thành 5 cấp và được gắn với một màu đặc trưng, theo mức độ tăng dần của rủi ro thiên tai.

Màu sắc của cấp độ rủi ro thiên tai

Cấp độ rủi ro thiên tai	Màu sắc đặc trưng	Mức độ rủi ro
Cấp 1	Xanh dương nhạt	Nhỏ
Cấp 2	Vàng nhạt	Trung bình
Cấp 3	Da cam	Lớn
Cấp 4	Đỏ	Rất lớn
Cấp 5	Tím	Thảm họa

³ Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg ngày 22/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai.

Căn cứ theo Quyết định 18/2021/QĐ-TTg ngày 22/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ, cấp độ rủi ro thiên tai với một số thiên tai điển hình như sau:

- Bão, áp thấp nhiệt đới: Rủi ro thiên tai được phân thành 3 cấp (từ cấp 3 đến cấp 5).

- Lũ, ngập lụt: Rủi ro thiên tai được phân thành 5 cấp (từ cấp 1 đến cấp 5).

- Lốc, sét, mưa đá: Rủi ro thiên tai được phân thành 2 cấp (cấp 1 và cấp 2).

- Mưa lớn: Rủi ro thiên tai được phân thành 4 cấp (từ cấp 1 đến cấp 4).

Cấp độ rủi ro thiên tai với các loại hình thiên tai khác được quy định cụ thể tại Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg ngày 22/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai.

5. Tình trạng dễ bị tổn thương

a. Khái niệm:

Tình trạng dễ bị tổn thương là những đặc điểm và hoàn cảnh của một cộng đồng, môi trường hoặc tài sản dễ bị ảnh hưởng của các tác động bất lợi từ thiên tai.

b. Giải thích:

Tình trạng dễ bị tổn thương (hay còn gọi là điểm yếu, điểm hạn chế) được đánh giá về: Vật chất; Tổ chức xã hội; Kinh nghiệm, kiến thức, thái độ, động cơ.

c. Ví dụ:

NCT xây dựng nhà ở những khu vực có nguy cơ xảy ra lũ quét; khu vực có nhiều nhà của NCT là nhà tạm, nhà cấp 4 trong vùng bão, lũ; NCT chưa có kiến thức, kỹ năng về PCTT; Hội NCT chưa tham gia xây dựng kế hoạch PCTT của xã.

6. Năng lực phòng chống thiên tai

a. Khái niệm:

Năng lực phòng chống thiên tai là tổng hợp tất cả các nguồn lực, cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện, thể mạnh hiện có của cộng đồng để có thể sẵn sàng sử dụng để ứng phó, khắc phục hậu quả và nhanh chóng phục hồi sinh kế sau thiên tai.

b. Giải thích:

- Năng lực phòng, chống thiên tai là khả năng chủ động phòng tránh, ứng phó kịp thời, thực hiện tốt phương châm "4 tại chỗ", khắc phục hậu quả nhanh chóng, hiệu quả, trong đó lấy phòng tránh là chính.

- Năng lực phòng, chống thiên tai (hay còn gọi là điểm mạnh) được xác định trên cơ sở đánh giá điểm mạnh: Cơ sở vật chất; Tổ chức xã hội; Kinh nghiệm, kiến thức, thái độ, động cơ.

- Trước khi xảy ra thiên tai, Hội NCT cần chủ động đánh giá rủi ro thiên tai để hỗ trợ Ban Chỉ huy PCTT&TKCN địa phương xây dựng phương án, kế hoạch, chuẩn bị lực lượng, phương tiện, vật tư dự phòng nhằm đảm bảo ứng phó với thiên tai cho cộng đồng và hỗ trợ cho NCT.

c. Ví dụ:

Xã có nhiều nhà của NCT là nhà kiên cố trong vùng bão, lũ; NCT có kiến thức, kỹ năng về PCTT; Hội NCT đã chủ động tham gia các hoạt động PCTT của xã.

7. Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

a. Khái niệm:

Quản lý RRTT DVCD là quá trình trong đó người dân (bao gồm NCT) trong cộng đồng hiểu về RRTT, chủ động và tham gia tích cực

vào việc xác định và phân tích các RRTT, lập kế hoạch, thực hiện, theo dõi và đánh giá các hoạt động nhằm giảm nhẹ tình trạng dễ bị tổn thương và tăng cường khả năng ứng phó, thích nghi của cộng đồng với tác động của thiên tai, đặc biệt là trong bối cảnh biến đổi khí hậu, nước biển dâng như hiện nay.

b. Giải thích:

Dựa vào cộng đồng là:

- Huy động những nguồn lực có sẵn của cộng đồng như thời gian, tiền bạc, cơ sở vật chất và con người trong cộng đồng đó (trong đó có đối tượng dễ bị tổn thương).

- Không chỉ dựa vào ý kiến của một nhóm người mà là dựa vào nhu cầu và ý kiến của những nhóm khác nhau trong cộng đồng để có biện pháp giảm nhẹ rủi ro thiên tai.

Muốn quản lý RRTT DVCĐ, cần đảm bảo sự phối hợp hiệu quả từ hai phía: (1) các cơ quan làm công tác PCTT và (2) người dân, đối tượng DBTT. Để có sự phối hợp hiệu quả này, cần:

- Xây dựng năng lực cho cán bộ làm công tác PCTT các cấp để có thể chủ động ứng phó, huy động sự tham gia của người dân, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương trong các bước quản lý rủi ro thiên tai và có thể đáp ứng các nhu cầu chung và riêng biệt cần hỗ trợ của người dân để PCTT.

- Nâng cao nhận thức của người dân, đặc biệt là các nhóm dễ bị tổn thương để mỗi người dân xem việc quản lý rủi ro thiên tai là trách nhiệm của mình và chủ động tham gia, sử dụng nguồn lực mà cộng đồng sẵn có để PCTT.

8. Đánh giá rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

a. Khái niệm:

Đánh giá RRTT-DVCD là quá trình thu thập, tổng hợp và phân tích thông tin có sự tham gia của người dân, đối tượng DBTT (bao gồm NCT) về các loại hình thiên tai, tình trạng DBTT và năng lực PCTT tại địa phương nhằm xác định mức độ RRTT của cộng đồng.

b. Giải thích:

Đánh giá RRTT DVCD nhằm giúp các cấp chính quyền, người dân, đối tượng DBTT và các nhóm hỗ trợ:

- Xác định những thiên tai đã và có nguy cơ xảy ra tại các khu vực trên địa bàn.
- Xác định được các yếu tố dễ bị tổn thương của cộng đồng trước thiên tai.
- Xác định được năng lực phòng, chống thiên tai của cộng đồng, đối tượng DBTT.
- Xác định các rủi ro thiên tai và thứ tự ưu tiên để tìm ra các giải pháp phù hợp, trong đó lưu ý tới nhóm đối tượng dễ bị tổn thương.

Kết quả đánh giá trên sẽ giúp:

- Cung cấp thông tin cho việc lập kế PCTT và là cơ sở lồng ghép vào các kế hoạch phát triển của địa phương như: Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới và các chương trình, dự án liên quan khác.
- Nâng cao nhận thức và năng lực cho người dân và cán bộ địa phương về PCTT.

9. Khả năng phục hồi sau thiên tai

a. Khái niệm:

Khả năng phục hồi sau thiên tai là các hoạt động nhằm khắc phục hậu quả thiên tai, giúp cho Hội NCT, các câu lạc bộ và NCT bị tổn thương sớm ổn định, khôi phục hoạt động trở lại trạng thái hoạt động bình thường.

b. Giải thích:

Khả năng phục hồi là năng lực của Hội NCT có thể khắc phục hậu quả thiên tai sớm, hiệu quả, có khả năng thích ứng tốt khi đối diện với rủi ro thiên tai và phối hợp với địa phương giúp NCT khôi phục sản xuất sớm sau thiên tai.

10. Các khái niệm về giới

a. Giới: là những đặc điểm, vị trí, vai trò của nam giới và phụ nữ trong tất cả các mối quan hệ xã hội.

Đặc điểm là được hình thành qua quá trình giáo dục và nuôi dưỡng; khác nhau ở mỗi quốc gia, địa phương; phụ thuộc vào từng nền văn hóa cụ thể, thay đổi theo quá trình phát triển kinh tế xã hội.

b. Vai trò giới: là những công việc và hoạt động cụ thể mà phụ nữ và nam giới đang làm trong thực tế.

- Vai trò giới có thể thay đổi và thay đổi nhanh hay chậm tùy theo đặc điểm, yêu cầu công việc; công cụ sản xuất, mức độ phát triển kinh tế và khoa học công nghệ; tiến bộ trong việc xóa bỏ định kiến giới trong xã hội. Các vai trò này cần có sự chia sẻ và bình đẳng giữa hai giới.

c. Nhu cầu giới: là nhu cầu đặc trưng, khác biệt giữa nam giới và phụ nữ trong một bối cảnh, điều kiện cụ thể.

Có 2 loại nhu cầu giới:

- Nhu cầu giới thực tế (nhu cầu hiện tại): là nhu cầu cụ thể, thiết yếu của mỗi giới để thực hiện tốt vai trò hiện tại của mình. Nhu cầu giới thực tế xuất phát từ cuộc sống hàng ngày, có thể đáp ứng được ngay thông qua các can thiệp ngắn hạn nhưng khó có thể thay đổi được vấn đề bất bình đẳng.

- Nhu cầu giới chiến lược (nhu cầu lâu dài): liên quan đến việc thay đổi hợp lý vị trí, vai trò của phụ nữ, nam giới thông qua các hoạt động can thiệp dài hạn để thay đổi được vấn đề bất bình đẳng.

Ví dụ: Trong bối cảnh vai trò của phụ nữ trong việc lập kế hoạch PCTT còn hạn chế, nhu cầu chiến lược là đưa đại diện phụ nữ tham gia vào Ban Chỉ huy PCTT&TKCN của xã, mời phụ nữ tham gia vào các cuộc họp đánh giá RRTT DVCD và lập kế hoạch PCTT để đưa ra ý kiến về những hoạt động có liên quan tại cộng đồng.

b. Bình đẳng giới: là việc nam giới, phụ nữ có vị trí, vai trò ngang nhau, được tạo điều kiện và cơ hội bình đẳng để phát huy năng lực của mình cho sự phát triển của cộng đồng, gia đình và thụ hưởng như nhau về thành quả của sự phát triển đó.

11. Hoà nhập đối tượng DBTT

a. Người khuyết tật⁴: là tình trạng một người có khiếm khuyết trên cơ thể bị những rào cản làm cho họ không thể tham gia bình đẳng vào các hoạt động xã hội như những người khác trong cộng đồng.

- Khiếm khuyết: là những vấn đề liên quan đến chức năng hoặc thay đổi về cấu tạo cơ thể. Có 6 dạng khiếm khuyết chính: vận động, nhìn, nghe – nói, trí tuệ, tâm thần và khác (ví dụ: queo cột sống, tự kỷ).

⁴ Luật Người khuyết tật và Công ước Quốc tế về quyền của Người khuyết tật

- Rào cản: là những yếu tố (từ phía bản thân người khuyết tật hoặc gia đình người khuyết tật và xã hội) làm cho người khuyết tật không thể tham gia hiệu quả và bình đẳng vào các hoạt động xã hội.

Có 4 loại rào cản chính: Môi trường, vật chất; Thông tin, giao tiếp; Suy nghĩ, thái độ; Chính sách.

Khuyết tật là sự tương tác giữa 2 yếu tố: (1) là khiếm khuyết của một người và (2) là rào cản từ phía bản thân người đó hoặc gia đình và xã hội. Xóa bỏ rào cản sẽ giúp một người có khiếm khuyết có thể tham gia hiệu quả vào các hoạt động quản lý RRTT DVCD.

b. Người cao tuổi: Người cao tuổi được quy định trong Luật Người cao tuổi là công dân Việt Nam từ đủ 60 tuổi trở lên.

c. Câu lạc bộ Liên thế hệ tự giúp nhau: Là một tổ chức xã hội tự nguyện dựa vào cộng đồng, có mục tiêu liên kết các thành viên, thúc đẩy tinh thần đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng, nhằm chăm sóc và phát huy vai trò người cao tuổi tại cộng đồng.

Các Câu lạc bộ Liên thế hệ Tự giúp nhau bảo đảm chất lượng, chỉ tiêu theo quy định như: 70% là người từ 55 tuổi trở lên, 60 - 70% là phụ nữ, 60% - 70% là người nghèo, cận nghèo hoặc có hoàn cảnh khó khăn; Mô hình đã được đưa vào chỉ tiêu của Chương trình Hành động Quốc gia về NCT, 2012-2020 và Thủ tướng Chính phủ Quyết định nhân rộng ra toàn quốc (Quyết định số 1533/QĐ-TTg ngày 02/8/2016 của Thủ tướng Chính phủ).

d. Đưa nội dung NCT trong QLRRTT DVCD: Là quá trình tích hợp có chọn lọc các kinh nghiệm, kiến thức bản địa và các thế mạnh khác của NCT nhằm phát huy vai trò và sự đóng góp của NCT, cũng như tính đến tình trạng dễ bị tổn thương, các nhu cầu ưu tiên của NCT (đặc biệt nhóm NCT có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn) vào quá trình xây dựng kế hoạch thực hiện Đề án 553, Kế hoạch PCTT và lồng ghép vào Kế hoạch Phát triển KTXH tại địa phương.

- Trong QLRRTT DVCD cần đảm bảo NCT được tham gia đóng góp vào đánh giá RRTT DVCD để phát huy vai trò của NCT trong xây dựng, thực hiện và theo dõi, đánh giá việc thực hiện Kế hoạch PCTT và đảm bảo Kế hoạch PCTT có nội dung và giải pháp ưu tiên đáp ứng nhu cầu của NCT trong giai đoạn phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai.

- Nhóm NCT có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn sử dụng trong tài liệu bao gồm NCT là người khuyết tật, người bị bệnh hiểm nghèo, người thuộc hộ nghèo, cận nghèo, người không nơi nương tựa, người chăm cháu nhỏ hoặc thành viên gia đình ốm yếu không có hỗ trợ, người sống một mình hoặc chỉ sống với vợ/chồng cũng là NCT, người dân tộc thiểu số.

e. Hoà nhập đối tượng dễ bị tổn thương trong Quản lý RRTT DVCD:

Hoà nhập đối tượng DBTT trong QLRRTT DVCD có thể được hiểu là đối tượng DBTT được tham gia đầy đủ, được hưởng mọi lợi ích và cơ hội trong xã hội trong các hoạt động QLRRTT DVCD nhằm giúp cộng đồng an toàn trước và không ai bị bỏ lại phía sau, cụ thể:

- Đối tượng DBTT được hỗ trợ giúp tăng tính tự tin, năng lực để đảm bảo tham gia đầy đủ, hiệu quả và có ý nghĩa cùng với cộng đồng vào quá trình xác định, giảm nhẹ RRTT.

- Thúc đẩy sự bình đẳng về quyền và cơ hội cho tất cả mọi người, đặc biệt là đối tượng DBTT trước RRTT.

- Đánh giá cao và đáp ứng các đặc điểm đa dạng, tính dễ bị tổn thương và năng lực của mọi người dân.

- Đóng góp vào khả năng phục hồi cho tất cả người dân, bao gồm đối tượng DBTT bằng cách giúp cải thiện các mối quan xã hội và xóa bỏ các rào cản khiến họ không thể tham gia bình đẳng vào các hoạt động xã hội như những người khác trong cộng đồng.

II. HỆ THỐNG VĂN BẢN VÀ TỔ CHỨC BỘ MÁY PCTT

1. Hệ thống văn bản pháp luật về phòng chống thiên tai đối với Hội Người cao tuổi

1.1. Hệ thống văn bản pháp luật:

a. Hệ thống Luật liên quan:

- Luật Phòng, chống thiên tai của Việt Nam số 33/2013/QH13.
- Luật số 60/2020/QH14 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều;
- Luật Người cao tuổi số 39/2009/QH12 ngày 23/11/2009.

b. Các văn bản dưới luật:

- Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 06/7/2021: Quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật sửa đổi một số điều của Luật phòng, chống thiên tai và Luật Đê điều (thay thế NĐ 160);
- Nghị định 03/2022/NĐ- CP ngày 6/1/2022 Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực phòng, chống thiên tai; thủy lợi; đê điều (thay thế Nghị định 104/2007/NĐ-CP ngày 14/9/2017);
- Nghị định 78/2021/NĐ-CP ngày 01/8/2021 của Chính phủ Về thành lập và quản lý Quỹ phòng, chống thiên tai (thay thế NĐ 94 và NĐ 83);
- Nghị định số 93/2021/NĐ- CP ngày 27/10/2021 về vận động, tiếp nhận, phân phối các nguồn đóng góp tự nguyện khắc phục khó khăn do thiên tai, dịch bệnh, sự cố; hỗ trợ bệnh nhân mắc bệnh hiểm nghèo;
- Thông tư số 02/2021/TT-BNNPTNT ngày 07/6/2021 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT Hướng dẫn xây dựng kế hoạch phòng, chống thiên tai các cấp;
- Thông tư 10/2021/TT-BKHĐT ngày 22/12/2016 Hướng dẫn lồng ghép nội dung phòng, chống thiên tai vào quy hoạch, kế hoạch phát triển ngành, kinh tế - xã hội;

- Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg ngày 22/4/2021 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai (Thay thế QĐ 44, 46 và 03 Quy định dự báo, cảnh báo và truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai);
- Quyết định 553/QĐ- TTg ngày 6/4/2021 phê duyệt Đề án Nâng cao nhận thức cộng đồng và QLRRTT dựa vào cộng đồng(thay thế QĐ 1002);
- Quyết định số 379/QĐ- TTg ngày 17/3/2021 phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

c. Các chính sách của Đảng và Chính phủ:

- Chỉ thị của Ban Bí thư Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt nam số 42 – CT/TW ngày 24/3/2020 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng ngừa, ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai;
- Nghị quyết Chính phủ số 76/NQ- CP ngày 18/6/2018 về công tác phòng, chống thiên tai.

d. Một số văn bản khác:

- Quyết định 2156/QĐ-TTg ngày 21/12/2021 về “Chương trình hành động quốc gia về Người cao tuổi giai đoạn 2021-2030”;
- Quyết định số 1336/QĐ-TTg ngày 31/8/2020 phê duyệt đề án nhân rộng mô hình Câu lạc bộ Liên thế hệ tự giúp nhau đến năm 2025;
- Chương trình phối hợp về công tác PCTT giai đoạn 2021-2025 giữa Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Hội Người cao tuổi Việt Nam số 01/CTPH-HNCT ngày 09/2/2022.

Chi tiết nội dung các văn bản quy phạm pháp luật về phòng chống thiên tai được xem tại: Thư viện Chính sách và kỹ thuật PCTT của Tổng cục PCTT (Trung tâm Chính sách và Kỹ thuật PCTT)⁵.

1.2. Hệ thống văn bản liên quan đến các tổ chức xã hội:

- Khung hành động Sendai Giảm nhẹ rủi ro thiên tai giai đoạn 2015-2030, tại Mục V - Vai trò của các bên liên quan: “Người cao tuổi có rất nhiều kiến thức, kỹ năng và trí tuệ, là tài sản vô giá với công tác GNRRTT và cần được tham gia trong công tác xây dựng các chính sách, kế hoạch và cơ chế, bao gồm cả cảnh báo sớm”;
- Hiến chương số 14 về người cao tuổi và giảm nhẹ rủi ro thiên tai (Văn phòng Liên Hợp Quốc về giảm nhẹ rủi ro thiên tai và HelpAge International).

2. Tổ chức bộ máy PCTT tại Việt Nam

Hệ thống phòng PCTT Việt Nam được tổ chức từ cấp Trung ương đến địa phương, bao gồm:

2.1. Ban Chỉ đạo quốc gia về PCTT:

Ban Chỉ đạo quốc gia về PCTT do Thủ tướng Chính phủ thành lập. Có nhiệm vụ điều phối liên ngành giúp Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trong việc tổ chức, chỉ đạo, điều hành công tác PCTT trong phạm vi cả nước.

a. Cơ cấu tổ chức:

Căn cứ Khoản 2 điều 25, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP, Ban Chỉ đạo quốc gia về PCTT gồm các thành viên:

- Trưởng ban: Thủ tướng Chính phủ hoặc Phó Thủ tướng Chính phủ làm Trưởng ban, cụ thể do Thủ tướng Chính phủ quyết định.

⁵ <http://chinhsach.dmpctc.gov.vn:8045/>

- Phó Trưởng ban thường trực: là Bộ trưởng Bộ NN&PTNT; Các Phó Trưởng Ban khác do Thủ tướng Chính phủ quyết định.

- Các ủy viên gồm: Đại diện lãnh đạo các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan trực thuộc Chính phủ; đại diện lãnh đạo Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam; Chánh Văn phòng Ủy ban Quốc gia Ứng phó sự cố, thiên tai và Tìm kiếm cứu nạn.

- Bộ NN&PTNT là cơ quan thường trực của Ban chỉ đạo quốc gia về PCTT;

- Tổng cục PCTT thực hiện nhiệm vụ Văn phòng thường trực của Ban chỉ đạo quốc gia về PCTT.

b. Nhiệm vụ

Nhiệm vụ của Ban Chỉ đạo quốc gia về PCTT quy định tại khoản 4 điều 25, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 6/7/2021.

2.2 Ban chỉ huy PCTT&TKCN của bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ:

a. Cơ cấu tổ chức:

Căn cứ Khoản 4 điều 26, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP, Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp bộ gồm:

- Trưởng ban: do lãnh đạo Bộ làm trưởng ban

- Văn phòng thường trực Ban chỉ huy PCTT&TKCN bộ: do Bộ trưởng các bộ, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, cơ quan trực thuộc Chính phủ giao thực hiện nhiệm vụ quản lý về PCTT thuộc phạm vi quản lý của bộ.

b. Nhiệm vụ:

Nhiệm vụ của Ban Chỉ huy về PCTT&TKCN cấp bộ được quy định tại khoản 5 điều 26, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 6/7/2021.

2.3. Ban chỉ huy PCTT&TKCN các cấp địa phương

2.3.1. Cấp tỉnh:

Theo Khoản 2 điều 27, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP: Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp tỉnh gồm các thành viên sau:

a. Cơ cấu tổ chức:

- Trưởng ban: Chủ tịch UBND cấp tỉnh
- Phó Trưởng ban thường trực: một Phó Chủ tịch UBND cấp tỉnh làm Phó Trưởng ban thường trực;
- Phó trưởng ban: Giám đốc Sở NN&PTNT, Chỉ huy Trưởng Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh, Chỉ huy trưởng Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh, Giám đốc Công an tỉnh.
- Các ủy viên: là Giám đốc hoặc đại diện lãnh đạo các sở, ngành có liên quan đến công tác phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, Mặt trận Tổ quốc, Hội Phụ nữ, Hội Chữ thập đỏ, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức đoàn thể - xã hội cấp tỉnh tham gia thành viên Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp tỉnh.
- Cơ quan thường trực PCTT: Sở NN&PTNT
- Cơ quan thường trực TKCN: Bộ chỉ huy quân sự hoặc Bộ chỉ huy Bộ đội Biên phòng, cụ thể do Chủ tịch UBND cấp tỉnh quyết định.
- Văn phòng thường trực Ban chỉ huy PCTT&TKCN: thuộc Sở NN&PTNT do Chủ tịch UBND cấp tỉnh quyết định.

b. Nhiệm vụ:

Nhiệm vụ của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN cấp tỉnh được quy định tại khoản 4 điều 27, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 6/7/2021.

2.3.2. Cấp huyện:

Theo Khoản 2 điều 28, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP: Thành viên của Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp huyện gồm:

a. Cơ cấu tổ chức:

- Trưởng ban: Chủ tịch UBND cấp huyện.

- Phó Trưởng ban:

+ Phó trưởng ban thường trực: một Phó Chủ tịch UBND cấp huyện

+ Các Phó trưởng ban: Trưởng phòng hoặc thủ trưởng cơ quan được giao nhiệm vụ quản lý nhà nước về PCTT; Chỉ huy trưởng Ban chỉ huy Quân sự cấp huyện và Trưởng Công an cấp huyện

- Các ủy viên: là cấp trưởng hoặc đại diện lãnh đạo các phòng và cơ quan, đơn vị có liên quan đến công tác PCTT&TKCN của địa phương; lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc, Hội Phụ nữ, Chữ thập đỏ, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và các tổ chức đoàn thể xã hội cấp huyện.

- Văn phòng thường trực: là đơn vị chức năng thuộc UBND cấp huyện và do Chủ tịch UBND cấp huyện quyết định.

b. Nhiệm vụ:

Nhiệm vụ của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN cấp huyện được quy định tại khoản 4 điều 28, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 6/7/2021.

2.3.3. Cấp xã:

Theo Khoản 1 điều 29, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP: Thành viên của Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp xã gồm:

a. Cơ cấu tổ chức:

- Trưởng ban: Chủ tịch UBND cấp xã.

- Phó trưởng ban:

+ Phó trưởng ban thường trực: một Phó Chủ tịch UBND cấp xã.

+ Các Phó trưởng ban: Trưởng Công an xã và Chỉ huy trưởng Ban chỉ huy quân sự xã làm Phó Trưởng ban phụ trách cứu hộ, cứu nạn và lực lượng xung kích phòng chống thiên tai cấp xã.

+ Các ủy viên: là công chức cấp xã và trưởng các tổ chức chính trị, đoàn thể cấp xã. Ủy viên thường trực: Công chức xã làm nhiệm vụ quản lý nhà nước về PCTT.

- Bộ phận thường trực: một số cán bộ chuyên môn của UBND cấp xã do Trưởng Ban chỉ huy PCTT&TKCN cấp xã quyết định thành phần, nhiệm vụ.

b. Nhiệm vụ:

Nhiệm vụ của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN cấp xã được quy định tại khoản 4 điều 29, Nghị định số 66/2021/NĐ-CP ngày 6/7/2021.

III. PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI ĐỐI VỚI HỘI NGƯỜI CAO TUỔI THEO PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ

1. Chỉ huy tại chỗ

1.1. Trước thiên tai

a. Chỉ đạo thường xuyên cập nhật thông tin dự báo, cảnh báo trên loa phát thanh, thông tin đại chúng (tivi, radio), trang thông tin điện tử, mạng xã hội chính thức⁶

b. Chỉ đạo đưa nội dung PCTT vào hoạt động sinh hoạt Hội, câu lạc bộ, cụ thể:

- Tuyên truyền, truyền thông và tập huấn về PCTT

- Tổng hợp các bài học kinh nghiệm, mô hình, hoạt động điển hình, tấm gương NCT thực hiện và đóng góp chung vào công tác PCTT tại cộng đồng.

- Đánh giá RRTT:

⁶ Tổng cục Khí tượng thủy văn: <http://www.nchmf.gov.vn>

Tổng cục PCTT:

Web: <http://phongchongthientai.mard.gov.vn/Pages/Trang-chu.aspx>

Facebook: <https://www.facebook.com/phongchongthientaivn>

Hệ thống VNDMS: <http://vndms.dmpc.gov.vn/>

+ Xác định các RRTT, tình trạng DBTT, năng lực PCTT của Hội, Câu lạc bộ, NCT và nhu cầu cần hỗ trợ để đề xuất các giải pháp hỗ trợ theo nhu cầu (*các nhu cầu cơ bản về ăn, mặc, ở, đi lại, vệ sinh, chăm sóc sức khoẻ, sinh kế và các hỗ trợ để NCT có thể phát huy vai trò trong PCTT tại cộng đồng*).

+ Xây dựng báo cáo kết quả đánh giá RRTT sẽ là cơ sở xây dựng kế hoạch hoạt động, phát triển của Hội, Câu lạc bộ và bổ sung thông tin, dữ liệu vào kế hoạch PCTT, phương án ứng phó theo cấp độ RRTT của địa phương.

- Chỉ đạo lập danh sách, thông tin liên lạc của NCT tại địa phương. Đặc biệt là NCT có điều kiện đặc biệt khó khăn khi thiên tai xảy ra.

- Chỉ đạo phân công cụ thể nhiệm vụ PCTT của Hội cho từng thành viên và phối hợp chặt chẽ với Ban Chỉ huy PCTT&TKCN, các tổ chức, doanh nghiệp trên địa bàn.

- Chỉ đạo nghiên cứu, tổ chức/phối hợp tổ chức tập huấn sử dụng, ứng dụng các ứng dụng công nghệ thông tin trong PCTT trong hoạt động của Hội và Câu lạc bộ.

- Chỉ đạo tổ chức/phối hợp tổ chức các hoạt động tuyên truyền, truyền thông PCTT cho hội viên, NCT. Hoạt động được đưa vào kế hoạch sinh hoạt thường niên.

- Chỉ đạo tham gia các hoạt động PCTT của địa phương: Xây dựng Kế hoạch PCTT, phương án ứng phó theo cấp độ rủi ro thiên tai, phương án sơ tán ứng phó thiên tai; diễn tập PCTT chung của địa phương,...

1.2. Trong thiên tai

- Chỉ đạo theo dõi sát tình hình thiên tai; Thường xuyên cung cấp thông tin cảnh báo thiên tai, hoạt động ứng phó thiên tai cho NCT.

- Chỉ đạo điều phối hợp lý nguồn lực của Hội hỗ trợ khi có yêu cầu khẩn cấp từ NCT. Trong trường hợp vượt quá khả năng trực tiếp yêu cầu hỗ trợ từ lực lượng địa phương.
- Chỉ đạo triển khai các hoạt động bảo vệ cơ sở vật chất, trang thiết bị của Hội.
- Chỉ đạo việc phối hợp với lực lượng địa phương kiểm tra điều kiện an toàn văn phòng Hội; điều kiện sinh hoạt, nhu yếu phẩm cho NCT sơ tán tránh trú thiên tai theo phương án của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN địa phương.
- Chỉ đạo nắm bắt kịp thời các thông tin của NCT cần cứu hộ cứu nạn để kịp thời thông báo với lực lượng của địa phương.
- Chỉ đạo thống kê, cập nhật thông tin, dữ liệu thiệt hại của Hội, Câu lạc bộ và NCT để báo cáo kịp thời với Ban Chỉ huy PCTT&TKCN địa phương và Hội cấp trên.

1.3. Sau thiên tai:

- Tiếp tục chỉ đạo việc theo dõi sát sao diễn biến tình hình thời tiết sau thiên tai.
- Chỉ đạo rà soát, lập danh sách NCT bị ảnh hưởng bởi thiên tai, cập nhật nhu cầu cứu trợ lương thực, thuốc men v.v cho NCT, cộng đồng và có phương án xử lý kịp thời, hiệu quả;
- Chỉ đạo việc phối hợp thực hiện các hoạt động hỗ trợ NCT, cộng đồng sửa chữa nhà cửa, khôi phục lại cuộc sống, hoạt động sản xuất, kinh doanh; vệ sinh môi trường.
- Chỉ đạo lực lượng của Hội chủ động phối kết hợp với chính quyền địa phương để kêu gọi và yêu cầu trợ giúp từ bên ngoài nếu cần.
- Rà soát, đánh giá, cập nhật kế hoạch hoạt động, phát triển Hội, Câu lạc bộ. Đặc biệt là kế hoạch phát triển sinh kế của NCT để nâng cao khả năng phục hồi sản xuất kinh doanh sau thiên tai.

2. Lực lượng tại chỗ

Trong công tác PCTT, lực lượng PCTT của Hội NCT là lực lượng tại chỗ, bao gồm các hội viên có uy tín, sức khỏe, năng lực, kinh nghiệm, thời gian tham gia để có thể thực hiện các hoạt động quản lý RRTT DVCD, PCTT của Hội NCT và sẵn sàng hỗ trợ chính quyền địa phương khi cần huy động.

2.1. Trước thiên tai:

- Xác định các thành viên trong Hội NCT có thể tham gia công tác quản lý RRTT DVCD, phân công, giao nhiệm vụ cho từng thành viên.
- Tham gia các khoá tập huấn nâng cao năng lực về quản lý RRTT DVCD, phòng chống thiên tai theo kế hoạch chung của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN.
- Tham gia các hoạt động quản lý RRTT DVCD của địa phương nhằm đề xuất các biện pháp đáp ứng về nhu cầu cơ bản về ăn, mặc, ở, đi lại, vệ sinh, chăm sóc sức khỏe và sinh kế và phát huy được vai trò của NCT trong PCTT (đặc biệt là hoạt động đánh giá RRTT DVCD, xây dựng kế hoạch PCTT, phương án ứng phó theo cấp độ RRTT).
- Thực hiện các hoạt động:
 - + Tổng hợp các bài học kinh nghiệm, mô hình, hoạt động điển hình, tấm gương NCT thực hiện và đóng góp chung vào công tác PCTT tại cộng đồng.
 - + Đánh giá RRTT trong các hoạt động sinh hoạt Hội NCT. Đặc biệt chú ý đến yêu cầu về nhu yếu phẩm, thuốc, lương thực và các điều kiện đảm bảo sức khỏe, tâm lý cho NCT tại các khu sơ tán an toàn trong giai đoạn ứng phó khẩn cấp.

+ Xác định các môi nguy hiểm đối với NCT, cộng đồng trên địa bàn để cung cấp cho chính quyền có biện pháp phòng tránh.

- Thực hiện các hoạt động tuyên truyền, truyền thông, tập huấn nâng cao nhận thức cho NCT, cộng đồng, cung cấp thông tin dự báo, cảnh báo thiên tai,... theo kế hoạch của Hội NCT, Ban Chỉ huy PCTT&TKCN và các chương trình, dự án liên quan.

- Rà soát, kiểm tra thông tin liên lạc (số điện thoại, email,...) của NCT, các lực lượng địa phương; Trong thiên tai (đặc biệt trong trường hợp khẩn cấp), phải thống nhất cách thức liên lạc, trao đổi thông tin giữa các thành viên lực lượng PCTT của Hội NCT, NCT trong cộng đồng (đặc biệt là nhóm NCT có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn).

Ví dụ: Lập nhóm zalo; Thông qua người thân, hàng xóm đối với nhóm NCT có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn (Không có điện thoại, NCT là người khuyết tật đơn thân,...),...

- Hướng dẫn NCT, người dân chuẩn bị vật tư, nhu yếu phẩm, thuốc, lương thực,... sau khi có thông tin cảnh báo thiên tai của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN. Trong trường hợp NCT không có đủ điều kiện cần báo cáo Lãnh đạo Hội NCT, Ban Chỉ huy PCTT&TKCN để có phương án hỗ trợ.

2.2. Trong thiên tai:

- Theo dõi, cập nhật tình hình thiên tai; trong trường hợp phát sinh tình huống có NCT, người dân cần hỗ trợ khẩn cấp thì nhanh chóng liên lạc, phối hợp với Ban Chỉ huy PCTT&TKCN địa phương và lực lượng PCTT gần nhất.

- Phối hợp với các lực lượng tại địa phương hỗ trợ NCT, người dân sơ tán tránh trú thiên tai theo phương án của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN địa phương.

- Phối hợp với lực lượng địa phương tuần tra canh gác chống trộm cắp tài sản của NCT và cộng đồng.

- Thường xuyên cập nhật thông tin về thiệt hại, nhu cầu hỗ trợ của NCT, người dân cho Lãnh đạo Hội NCT và Ban Chỉ huy PCTT&TKCN.

2.3. Sau thiên tai:

- Chủ động phối hợp với chính quyền địa phương và các tổ chức xã hội khác trên địa bàn triển khai các hoạt động vệ sinh môi trường, khôi phục các dịch vụ thiết yếu như nước sạch, điện, trang thiết bị...;

- Phối hợp với Ban Chỉ huy PCTT&TKCN xã thu thập, tổng hợp thiệt hại, nhu cầu cần hỗ trợ của Hội NCT, NCT.

- Phối hợp với chính quyền địa phương triển khai các hoạt động thăm hỏi, hỗ trợ NCT, người dân bị ảnh hưởng nặng bởi thiên tai.

- Tham gia phục hồi sản xuất sau thiên tai; tổ chức giới thiệu, hướng dẫn hội viên và cộng đồng triển khai một số hoạt động sản xuất phù hợp nhằm tăng thu nhập sau thiên tai.

3. Phương tiện, vật tư tại chỗ

3.1. Trước thiên tai:

- Căn cứ thông tin dự báo, cảnh báo, tình hình thiên tai, chủ động bố trí, dự phòng các loại phương tiện, vật tư cần thiết.

- Lên danh sách các trang thiết bị, phương tiện, vật tư sẵn có, đồng thời có kế hoạch bổ sung nếu cần thiết.

- Kiểm tra chức năng hoạt động của các phương tiện và có phương án sửa chữa trước thiên tai.

3.2. Trong thiên tai:

- Huy động, linh hoạt sử dụng các phương tiện, vật tư của Hội NCT đã lên danh sách từ trước.

- Phối hợp với lực lượng PCTT trên địa bàn: Sẵn sàng phương tiện sơ tán NCT và di dời/di chuyển lên cao kịp thời các vật tư sản xuất, trang thiết bị, dây chuyền sản xuất,... của Hội NCT, Câu lạc bộ, cơ

sở sản xuất kinh doanh của NCT tránh ảnh hưởng bởi thiên tai (đặc biệt là bão, ATNĐ, lũ, ngập lụt).

3.3. Sau thiên tai:

- Phối hợp khôi phục các dịch vụ thiết yếu như nước sạch, điện cho NCT và nguyên vật liệu, điều kiện sản xuất các cơ sở sản xuất kinh doanh của NCT: Sử dụng các phương tiện, vật tư tại chỗ hoặc hỗ trợ từ Ban Chỉ huy PCTT&TKCN.

- Huy động phương tiện, vật tư tại chỗ để triển khai công tác dọn dẹp vệ sinh, thu dọn cành cây bị đổ gãy, bùn cát,... trên địa bàn để sớm ổn định cuộc sống.

4. Hậu cần tại chỗ

4.1. Trước thiên tai:

- Hướng dẫn NCT chủ động dự trữ lương thực, thuốc men, nước, dầu đèn và các vật dụng cần thiết khác đảm bảo đủ dùng trong khoảng thời gian thiên tai xảy ra (khoảng 1 tuần) khi mà chưa có sự cứu trợ từ bên ngoài. Đặc biệt là thuốc điều trị các bệnh nền, bệnh mãn tính, bệnh hiểm nghèo; thuốc và thực phẩm tăng sức đề kháng, đảm bảo sức khoẻ.

- Hướng dẫn NCT, người nhà, tình nguyện viên⁷ chuẩn bị các vật tư, nhu yếu phẩm thiết yếu đối với từng loại bệnh nền, bệnh mãn tính của NCT nhằm đảm bảo sức khoẻ về tinh thần, thể chất.

- Lượng nước uống, lương thực cần chuẩn bị phải đủ dùng trong ít nhất là 07 ngày trong trường hợp khẩn cấp.

+ Nước sạch đảm bảo cho người lớn: 01-1,5 lít/người lớn/ngày

+ Đối với người cao tuổi, người mắc bệnh mãn tính cần lưu ý lương thực, thực phẩm có đủ chất: Chất đạm, vitamin C, vitamin D, vitamin E, selen, sắt, kẽm, thực phẩm chứa flavonoid và omega3.

⁷ Tình nguyện viên chăm sóc tại nhà trong mô hình Câu lạc bộ Liên thế hệ Tự giúp nhau thuộc “Chương trình chăm sóc sức khỏe người cao tuổi đến năm 2030”

4.2. Trong thiên tai:

- Phối hợp với chính quyền địa phương và các tổ chức xã hội khác trên địa bàn để phân bổ lương thực, thuốc men và các vật dụng cần thiết cho NCT, người dân tại điểm sơ tán.
- Tiếp tục phối hợp theo dõi tình hình NCT, người dân cần hỗ trợ khẩn cấp.

4.3. Sau thiên tai:

- Tiếp tục hỗ trợ lương thực, thuốc men,... cho NCT, người dân nếu cần thiết.
- Cập nhật kế hoạch hoạt động, phát triển Hội, Câu lạc bộ, và phục hồi sản xuất kinh doanh, sinh kế cho NCT

IV. LÒNG GHÉP NỘI DUNG PCTT ĐỐI VỚI HỘI NCT

1. Hoạt động PCTT của Hội NCT

1.1. Mục đích

- Nâng cao nhận thức, năng lực về PCTT cho Hội NCT các cấp.
- Phát huy vai trò, kinh nghiệm, tri thức của NCT và đáp ứng nhu cầu về chăm sóc sức khỏe, tâm lý của NCT trong PCTT, quản lý RRTT.

1.2. Yêu cầu

Hoạt động phải cụ thể, phù hợp với điều kiện của NCT; thống nhất với các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp đã được xác định trong Chương trình phối hợp về công tác phòng chống thiên tai giai đoạn 2021-2025 giữa Bộ NN&PTNT và Hội NCT Việt Nam.

1.3. Nội dung hoạt động

a. Xây dựng cơ chế, chính sách và tài liệu hướng dẫn:

- Tham gia xây dựng, góp ý về các cơ chế, chính sách liên quan đến NCT trong PCTT, quản lý RRTT DVCD.

- Vận động chính sách để từng bước đưa Hội NCT là thành viên của Ban Chỉ huy PCTT&TKCN các cấp
- Tham gia Nhóm Hỗ Trợ kỹ thuật cấp xã và Nhóm cộng đồng, lực lượng xung kích xã.
- Xây dựng các tài liệu kỹ thuật, kỹ năng PCTT cho Hội NCT, NCT và các lực lượng PCTT tại địa phương.
- Gắn kết các hoạt động Hội NCT, Câu lạc bộ liên thể hệ tự giúp nhau và các loại hình câu lạc bộ khác của NCT có nội dung về PCTT, quản lý RRTT DVCD.
- Đảm bảo NCT được tham gia hiệu quả trong các hoạt động PCTT, quản lý RRTT DVCD, đặc biệt hoạt động đánh giá RRTT DVCD, xây dựng kế hoạch PCTT, phương án ứng phó theo cấp độ RRTT và các hoạt động khác trong giai đoạn phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai theo điều kiện của NCT.

b. Hoạt động tập huấn, truyền thông nâng cao nhận thức, năng lực về kiến thức, kỹ năng PCTT:

- Đưa nội dung NCT trong PCTT trong các hoạt động hưởng ứng một số ngày lễ về PCTT và NCT như Tuần lễ quốc gia PCTT, Ngày Quốc tế giảm nhẹ rủi ro thiên tai, Ngày truyền thống PCTT Việt Nam...;
- Đa dạng hóa hình thức truyền thông, tập huấn phù hợp với đặc điểm của NCT.
- Tổng hợp và chia sẻ các bài học kinh nghiệm, mô hình, điển hình của tổ chức, cá nhân NCT trong PCTT.
- Tuyên truyền về chính sách, pháp luật về PCTT đối với NCT; các mô hình chăm sóc sức khỏe NCT ở cộng đồng khi có thiên tai xảy ra; phổ biến những tấm gương điển hình NCT trong hoạt động PCTT, thích ứng BĐKH;

- Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu và phổ biến pháp luật về PCTT đối với NCT kỹ năng chăm sóc NCT khi có thiên tai xảy ra cho gia đình có người cao tuổi, cán bộ phụ trách công tác PCTT, cán bộ xã, thôn, xóm.
- Xây dựng tài liệu và tổ chức tập huấn, truyền thông cho NCT bảo vệ, phát triển sinh kế bền vững trước thiên tai.
- Ứng dụng công nghệ giúp người cao tuổi nhận thông tin cảnh báo sớm để ứng phó với dịch bệnh và thiên tai.

c. Trợ giúp y tế, chăm sóc sức khỏe, phòng chống dịch bệnh, giảm nhẹ RRTT đối với NCT:

- Xây dựng tài liệu và tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cho lực lượng PCTT của địa phương về kiến thức, kỹ năng chăm sóc sức khỏe, tâm lý, phòng chống dịch bệnh cho NCT. Đặc biệt là NCT có bệnh nền, bệnh mãn tính và bệnh hiểm nghèo.
- Phát triển và gắn kết mô hình Câu lạc bộ Liên thế hệ Tự giúp nhau thuộc “Chương trình chăm sóc sức khỏe người cao tuổi đến năm 2030” trong hoạt động chăm sóc sức khỏe cho NCT trong PCTT.

2. Đưa nội dung PCTT trong hoạt động của Hội NCT:

2.1. Quan điểm:

- Đưa nội dung PCTT vào tất cả các hoạt động của Hội NCT, Câu lạc bộ liên thế hệ tự giúp nhau và các loại hình câu lạc bộ khác của người cao tuổi
- Nội dung lồng ghép đảm bảo cho cả ba giai đoạn: Trước, trong và sau thiên tai.
- Hoạt động PCTT phải phù hợp với điều kiện của NCT và đáp ứng về nhu cầu cơ bản về ăn, mặc, ở, đi lại, vệ sinh, chăm sóc sức khỏe, sinh kế và phát huy được vai trò của NCT trong PCTT

2.2. Nguyên tắc:

- Đảm bảo phát huy được vai trò và sự đóng góp của NCT trong gia đình và cộng đồng.
- Đảm bảo sự tham gia bình đẳng giữa NCT có các ngành nghề, tôn giáo, độ tuổi, giới tính chức vụ và trình độ văn hóa khác nhau; giữa người cao tuổi và người trẻ.
- Nội dung có tính đến tình trạng DBTT, nhu cầu được hỗ trợ của NCT cả nam và nữ giới trong cả 03 giai đoạn của PCTT.

2.3. Nội dung:

a. Đối với gia đình: Phổ biến, tuyên truyền nâng cao nhận thức về PCTT, hướng dẫn và cùng các thành viên gia đình tham gia thực hiện hiệu quả những điều nên và không nên trong công tác PCTT ở cấp hộ gia đình.

b. Đối với cộng đồng và xã hội:

- Là thành viên trong Nhóm HTKT các cấp và nhóm cộng đồng cấp thôn trong hoạt động Đề án 553 và các chương trình, dự án liên quan.

- Tham gia các hoạt động:

+ Tham gia xây dựng cơ chế, chính sách về PCTT đối với NCT.

+ Đánh giá RRTT DVCD

+ Xây dựng kế hoạch PCTT, phương án ứng phó theo cấp độ RRTT.

+ Tập huấn, tuyên truyền PCTT.

+ Cung cấp thông tin dự báo, cảnh báo thiên tai.

+ Thu thập, tổng hợp thiệt hại và nhu cầu khắc phục sau thiên tai của NCT, cơ sở kinh doanh của NCT.

c. Đối với sinh hoạt Hội:

- Thu thập, tổng hợp thông tin, dữ liệu về RRTT, tình trạng DBTT, năng lực PCTT và nhu cầu, giải pháp hỗ trợ NCT trong PCTT.

- Ứng dụng công nghệ thông tin trong các hoạt động Hội, hoạt động PCTT của Hội và của địa phương.
- Tuyên truyền nâng cao nhận thức, năng lực hội viên về PCTT.
- Tổng hợp các bài học kinh nghiệm, mô hình và tập thể, cá nhân NCT tiêu biểu trong hoạt động PCTT của Hội, Câu lạc bộ liên thể hệ tự giúp nhau và các loại hình câu lạc bộ khác của NCT.
- Tập huấn, hướng dẫn kiến thức, kỹ năng chăm sóc sức khỏe, tinh thần cho NCT trong PCTT.

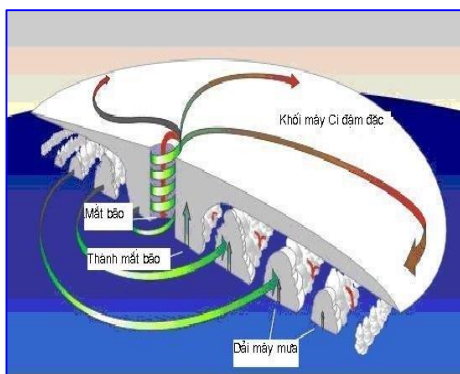
PHẦN 3

HOẠT ĐỘNG PCTT NÊN LÀM CỦA HỘ GIA ĐÌNH, NGƯỜI CAO TUỔI ĐỐI VỚI MỘT SỐ LOẠI HÌNH THIÊN TAI

I. BÃO VÀ ÁP THẤP NHIỆT ĐỐI

Bão là một xoáy thuận nhiệt đới có sức gió mạnh nhất từ cấp 8 trở lên và có thể có gió giật. Bão có sức gió mạnh nhất từ cấp 10 đến cấp 11 gọi là bão mạnh, từ cấp 12 đến cấp 15 gọi là bão rất mạnh, từ cấp 16 trở lên gọi là siêu bão.

Áp thấp nhiệt đới là một xoáy thuận nhiệt đới có sức gió mạnh nhất từ cấp 6 đến cấp 7 và có thể có gió giật

Cấu trúc và hình ảnh về bão

Cần làm gì trước khi có bão, ATNĐ?

- Theo dõi thông tin diễn biến của bão, ATNĐ.

- Hướng dẫn các hội viên, thành viên trong gia đình và bà con hàng xóm:

+ Triển khai các biện pháp bảo vệ sản xuất: nạo vét kênh mương, đặt ống xả tràn, tiêu nước đệm ở những vùng

Theo dõi bản tin về bão/ATNĐ

Dự trữ lương thực, thuốc men, nước uống

Túi ni lông đựng giấy tờ khẩn cấp

Các tài liệu quan trọng

Sách vở học tập

Tất cả những thứ có giá trị

Túi ni-lông

Giấy phép lái xe

Chứng minh thư

Hình ảnh quan trọng về gia đình, hay liên quan đến gia đình

Giấy chứng nhận Quyền sử dụng đất

Sổ đỏ

Nên bỏ tất cả các tài liệu quan trọng vào túi!

trũng, thấp có nguy cơ bị ngập úng, phát quang cành cây;

+ Bố trí neo đậu, kiểm tra, gia cố lại hệ thống dây neo của tàu thuyền;

+ Gia cố chằng chống nhà cửa, cắt tỉa cành cây;

+ Gia cố bảo vệ lồng bè, tài sản, gia súc, gia cầm, thu hoạch sớm các sản phẩm nông nghiệp;

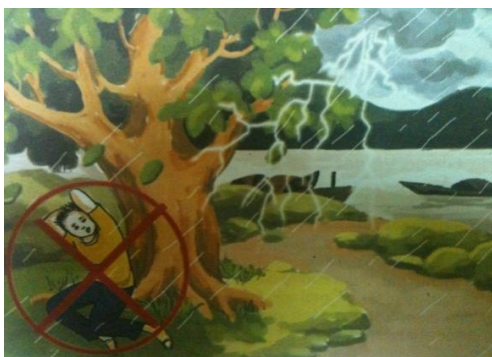
+ Dự trữ nước uống, lương thực, thuốc men, vật dụng cần thiết trong tối thiểu 7 ngày;

+ Cất giữ giấy tờ quan trọng trong túi không thấm nước;

+ Lưu các số điện thoại khẩn cấp khi cần cứu hộ cứu nạn;

+ Xác định vị trí an toàn để trú ẩn, chủ động sơ tán khi cần thiết.

Cần làm gì trong khi có bão, ATNĐ?

Không đứng dưới gốc cây

Không đi qua khu vực có cây đổ

- Tiếp tục theo dõi thông tin, tình hình diễn biến của bão, ATNĐ.

- Hướng dẫn, nhắc nhở các hội viên, thành viên trong gia đình và bà con hàng xóm:

+ Ở trong nhà; tìm nơi trú ẩn an toàn; + Không trú ẩn dưới gốc cây, cột điện;

+ Không ở lại trên các chòi canh, lồng, bè nuôi trồng thủy, hải sản;

+ Không ở lại trên các tàu thuyền nơi neo đậu trong vùng có nguy cơ bão đổ bộ trực tiếp;

+ Không đi qua các cây đổ chắn ngang đường ;

+ Cắt hết các nguồn điện để đảm bảo an toàn trong mưa bão;

+ Giữ liên lạc thường xuyên và chấp hành sự chỉ đạo, điều hành của chính quyền địa phương và các cơ quan chức năng

Sau khi có bão, ATNĐ, cần làm gì?

Sửa chữa nhà cửa, đồ dùng

Dọn dẹp vệ sinh môi trường

Dọn dẹp vệ sinh môi trường

- Tiếp tục theo dõi thông tin, tình hình thời tiết.

- Phối hợp với chính quyền địa phương, cơ quan chức năng huy động lực lượng và hướng dẫn hội viên, người dân:

+ Kiểm tra lại nhà ở, các thiết bị trong nhà, đặc biệt thiết bị điện trước khi sử dụng;

+ Kiểm tra, phát hiện để kịp thời sửa chữa những hư hỏng trong nhà;

+ Kiểm tra nguồn nước trước khi sử dụng, không sử dụng nguồn nước bị nhiễm bẩn;

+ Dọn dẹp nhà ở và vệ sinh môi trường xung quanh, tham gia dập dịch bệnh; xử lý khử khuẩn và vệ sinh môi trường;

+ Xử lý nước sạch, an toàn để ăn uống, sinh hoạt;

+ Tích cực giúp đỡ các gia đình bị thiệt hại nặng khắc phục hậu quả sau thiên tai;

- Phối hợp với cơ quan chức năng thống kê thiệt hại, báo cáo kịp thời đầy đủ, chính xác với chính quyền địa phương; thăm hỏi động viên các gia đình bị thiệt hại do thiên tai.

II. MƯA LỚN, LŨ, NGẬP LỤT

Mưa lớn là hiện tượng mưa với tổng lượng mưa đạt trên 50 mm trong 24 giờ, trong đó mưa với tổng lượng mưa từ 51 mm đến 100 mm trong 24 giờ là mưa to, mưa với tổng lượng mưa trên 100 mm trong 24 giờ là mưa rất to. Mưa lớn kéo dài làm cho mực nước trên các sông suối dâng cao dẫn đến nguy cơ gây ra lũ, ngập lụt.

Hình ảnh về mưa lớn, lũ, ngập lụt

Cần làm gì trước khi có mưa lớn, lũ, ngập lụt?

Tổ chức tập huấn

Chuẩn bị nhu yếu phẩm

Khơi thông kênh mương

- Phối hợp với chính quyền, cơ quan chức năng tại địa phương tổ chức tập huấn, tuyên truyền nâng cao nhận thức cho hội viên, người dân, thành viên gia đình về PCTT mưa lớn, lũ, ngập lụt;

- Tập huấn, hướng dẫn các kỹ năng sơ cứu, cấp cứu khi có người bị thương, bị đuối nước...;

- Phân công nhiệm vụ cho các hội viên hướng dẫn người dân và thành viên trong gia đình thực hiện:

+ Thường xuyên theo dõi các bản tin về cảnh cáo mưa, lũ;

+ Chuẩn bị nhu yếu phẩm: thực phẩm khô, bếp dầu, bếp củi, nước sạch, thuốc men, dụng cụ sơ cấp cứu cá nhân...;

+ Chuẩn bị thuyền, phao, bè nổi; gia cố nhà cửa, làm gác lửng, lối thoát trên mái nhà;

+ Chủ động khơi thông cống rãnh, đường thoát nước;

+ Di chuyển đồ đạc, vật nuôi lên nơi cao ráo;

	<ul style="list-style-type: none"> + Thu hoạch sản phẩm nông nghiệp, nuôi trồng thủy sản; + Chủ động di chuyển ra khỏi khu vực bãi sông, vùng thấp trũng, vùng có nguy cơ bị ảnh hưởng bởi lũ, ngập lụt, sạt lở; + Lưu giữ các số điện thoại và địa chỉ liên lạc cần thiết
<p>Cần làm gì trong khi xảy ra mưa lớn, lũ, ngập lụt?</p> <p style="text-align: center;"><i>Hình ảnh về ngập lụt</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Cấm không đi vào khu vực ngập lụt</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tiếp tục theo dõi, cập nhật thông tin về diễn biến mưa, lũ, ngập lụt. - Phối hợp với chính quyền, cơ quan chức năng, các tổ chức khác trên địa bàn để chủ động triển khai các biện pháp ứng phó. - Hướng dẫn người dân, thành viên trong gia đình thực hiện: <ul style="list-style-type: none"> + Ngắt hệ thống nguồn điện sinh hoạt, khóa đường ống dẫn ga đun nấu để phòng sự cố; + Di chuyển đến nơi cao ráo, an toàn như tầng 2, gác xép, chòi hoặc nhà chống lũ, trụ sở và hội trường của cơ quan, tổ chức...; + Không vớt củi, đánh bắt thủy sản, bơi lội, đi qua sông suối; + Không cho trẻ em chơi đùa,

Di chuyển bằng thuyền

Sơ tán dân

boi lội trong khu vực ngập nước.

+ Cắt cử người hỗ trợ, chăm sóc sức khỏe người già neo đơn, người khuyết tật không nơi nương tựa;

+ Không đi lại hoặc lái xe trong vùng ngập nước lũ, nếu cần thiết phải di chuyển bằng tàu, thuyền;

+ Tham gia triển khai các phương án ứng phó thiên tai khi được sự huy động từ chính quyền địa phương;

+ Ăn uống đảm bảo vệ sinh; ưu tiên chăm sóc sức khỏe người già và trẻ nhỏ trong gia đình.

Sau khi có mưa lớn, lũ, ngập lụt cần làm gì?

- Tiếp tục theo dõi các tin cảnh báo, dự báo về mưa, lũ.

- Phối hợp thống kê thiệt hại, báo cáo đầy đủ và chính xác đến chính quyền địa phương.

- Phối hợp, tham gia, hướng dẫn và khuyến khích người dân, thành viên gia đình thực hiện:

+ Khẩn trương khắc phục hậu quả sau thiên tai, khôi phục sản xuất, đời sống sinh hoạt; tham

Dọn dẹp vệ sinh sau lũ, ngập lụt

Kiểm tra thiết bị điện trước khi sử dụng

gia xử lý vệ sinh môi trường, vệ sinh nguồn nước, dập dịch bệnh;

+ Kiểm tra kỹ các thiết bị điện và nguồn nước trước khi sử dụng để đảm bảo an toàn

+ Tránh đi qua khu vực đang bị lũ, ngập lụt có nguy cơ sạt lở, nơi có các dấu hiệu sạt lở;

+ Với những ngôi nhà bị ngập lụt cũng cần kiểm tra kỹ trước khi quay trở về nhà;

+ Báo cáo thiệt hại của hộ gia đình và cá nhân với chính quyền cấp cơ sở (thôn, xã, phường) để được hỗ trợ theo quy định.

III. SẠT LỎ ĐẤT, LŨ ÓNG, LŨ QUÉT

Lũ ống, lũ quét thường xảy ra trên các lưu vực nhỏ, miền núi, nơi có địa hình khép kín bởi các dãy núi bao quanh và chỉ thông với bên ngoài bằng các hang, khe hoặc suối nhỏ, hẹp có bờ dựng đứng (dạng ống). Hoặc cũng có thể xảy ra ở những khu vực núi đá vôi, nơi thường có các hang động, hồ chứa ngầm được thông với bên ngoài bằng những cửa hang, khe núi nhỏ, hẹp. Khi có mưa lớn, nước tập trung nhanh về thung lũng, các hồ, động ngầm, làm mực nước dâng cao, có áp lực lớn chuyển động nhanh chóng về phía hạ lưu. Lũ ống, lũ quét có sức tàn phá rất lớn, có thể quét mọi thứ gặp phải trên đường đi.

1. Dấu hiệu nhận biết về lũ quét, sạt lở đất

Sạt lở đất

- Mưa hoặc mưa lớn nhiều ngày;
- Xuất hiện vết nứt tường nhà, sườn đồi, mái dốc; cây đổ nghiêng; dòng nước trên sông suối chuyển từ trong sang đục;
- Mặt đất phồng lên, cây cối rung chuyển, xuất hiện âm thanh lạ trong lòng đất;

Với lũ ống, lũ quét

- Khi mưa lớn diễn ra nhiều ngày, đặc biệt ở khu vực thượng lưu;
- Nước sông, suối chuyển màu đục;
- Có tiếng động bất thường của đất, đá và cây cối; xuất hiện âm thanh lạ trong lòng đất;

2. Những việc nên và không nên làm

a. Những việc nên làm

- Thường xuyên theo dõi thông tin dự báo, cảnh báo về mưa lũ, sạt lở đất trên địa bàn và khu vực thượng lưu từ các phương tiện thông tin đại chúng (tivi, loa, đài, internet...);
- Sử dụng những kinh nghiệm bản địa, kiến thức tích lũy của bản thân để hướng dẫn, tuyên truyền đến người dân;
- Phối hợp với chính quyền và cơ quan chức năng hướng dẫn người dân, thành viên trong gia đình:

Với sạt lở đất

- + Sẵn sàng sơ tán theo hướng dẫn, chỉ đạo của chính quyền địa phương;
- + Chủ động chuẩn bị lương thực, nước uống, thuốc và dụng cụ sơ cứu ý tế, đèn pin, cuộn dây và một số vật dụng cần thiết khác;
- + Cố gắng chạy thật nhanh ra khỏi vùng nguy hiểm khi nghe hoặc nhận thấy tiếng động lớn hoặc dấu hiệu bất thường;
- + Gia cố nhà cửa, khơi thông dòng chày trước mùa mưa lũ;
- + Trồng cây, bảo vệ rừng để giảm nguy cơ sạt lở đất.

Với lũ ống, lũ quét

- + Khi có mưa lớn trong thời gian dài, cần phải cảnh giác, đề phòng, theo dõi các dấu hiệu của lũ quét, đặc biệt là vào ban đêm;
- + Tích cực tham gia các cuộc họp của thôn/bản, các buổi tập huấn nâng cao nhận thức về PCTT để nắm bắt thông tin về mưa lũ và cách phòng ngừa; xác định các điểm an toàn để tránh trú khi có tình huống xảy ra;
- + Thông báo cho người dân xung quanh và chính quyền khi có dấu hiệu xảy ra lũ quét;
- + Sẵn sàng sơ tán theo hướng dẫn, chỉ đạo của chính quyền địa phương;
- + Chủ động chuẩn bị lương thực, nước uống, thuốc và dụng cụ sơ cứu ý tế, đèn pin, cuộn dây và một số vật dụng cần thiết khác;
- + Khi có dấu hiệu xảy ra lũ ống, lũ quét, cố gắng chạy thật nhanh ra khỏi vùng nguy hiểm.

b. Những việc không nên làm

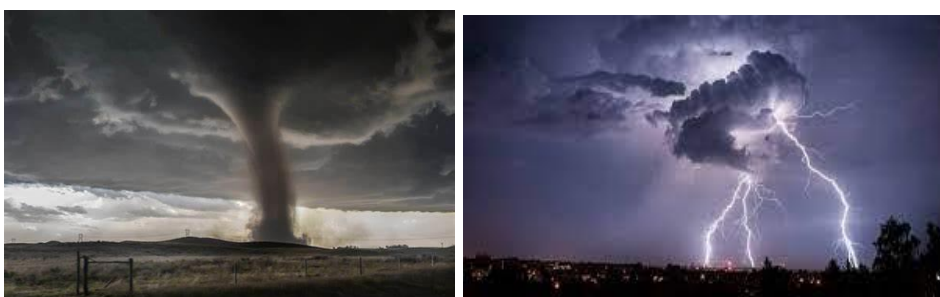
- + Không xây dựng nhà cửa, sinh sống trong vùng đã từng xảy ra lũ ống, lũ quét, sạt lở đất hoặc khu vực có nguy cơ xảy ra sạt lở đất, lũ quét, lũ ống như khu vực ven sông suối, sườn dốc, mái dốc đường giao thông;
- + Khi có mưa lớn kéo dài, tránh xa khu vực có nguy cơ xảy ra sạt lở đất, lũ quét không đi qua các sông suối, ngàm tràn và những đoạn đường bị ngập, không đi qua và lại gần khu vực bị sạt lở đất;
- + Khi có mưa lớn hoặc nếu thấy nước có dấu hiệu chuyển từ trong sang đục thì không được đánh bắt cá, vớt củi, bơi lội trên sông suối;
- + Không chặt phá, khai thác rừng đầu nguồn bừa bãi.

IV. LỐC, SÉT, MƯA ĐÁ

1. Với lốc, sét

1.1. Dấu hiệu nhận biết

Trước khi xảy ra lốc, sét bầu trời thường tối sầm, mây đen kéo đến, di chuyển nhanh và xoắn lại với nhau tạo thành các khối mây có hình nón kèm theo những tiếng gió rít, gầm rú.

Hình ảnh về dông lốc

1.2. Những việc nên làm và không nên làm

<p>Trước khi có lốc, sét</p> <p><i>Phát tỉa cành cây</i></p>	<ul style="list-style-type: none">- Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo và quan sát các biểu hiện xảy ra lốc, lốc xoáy, sét. Thông báo ngay cho hội viên, NCT, người dân và thành viên trong gia đình khi có thông tin cảnh báo về lốc, sét;- Phối hợp với chính quyền địa phương hướng dẫn hội viên, người dân khi xây dựng nhà ở, công trình nên lựa chọn mô hình, vật liệu nhà an toàn, bố trí thiết bị chống sét;- Tổ chức phát tỉa cây cao, cây nhiều cành lá có nguy cơ đổ gãy trước gió lớn do dông lốc gây ra;- Tuyên truyền, hướng dẫn người dân và thành viên gia đình về những việc nên và không nên làm khi có lốc, sét.
<p>Trong khi có lốc, sét</p> <p><i>Ở trong nhà khi có lốc sét</i></p>	<ul style="list-style-type: none">- Phối hợp với chính quyền địa phương, cơ quan, tổ chức liên quan để kêu gọi, hướng dẫn người dân, thành viên trong gia đình thực hiện: <p>Nên làm</p> <ul style="list-style-type: none">+ Ở trong nhà; tìm nơi trú ẩn an toàn (Nơi trú ẩn an toàn là những tầng hầm, tầng trệt của các công trình xây dựng bằng bê tông, núp dưới một vật nặng và giữ chặt lấy nó)

Tắt thiết bị điện

Ngồi thu mình xuống thấp

Không trú dưới gốc cây

Sau khi có lốc, sét

+ Ngắt nguồn điện để tránh bị điện giật, hoả hoạn. Tắt, ngắt tạm thời các thiết bị điện.

+ Hạn chế sử dụng điện thoại trong khi có dông, sét;

+ Tránh các chỗ ẩm ướt như phòng tắm, bể bơi...

+ Tránh xa các vật dụng bằng kim loại, trạm biến áp, cột điện, đường dây điện;

+ Khi có sét mà đang ở vùng đất trống cần tìm chỗ có vị trí càng thấp càng tốt, ngồi thu mình và không nằm sát xuống mặt đất. Không đứng thành nhóm người gần nhau;

Không nên làm

+ Không đứng gần, trú tránh dưới gốc cây to, nhà thô sơ, cột điện... Không đứng gần cửa sổ, cửa ra vào, các dây điện hay cáp điện thoại;

+ Không chạy cùng hướng với đường đi của lốc xoáy;

- Nếu người bị sét đánh bị ngắt phải tiến hành hô hấp nhân tạo và khẩn trương đưa đến cơ sở y tế gần nhất;

- Dọn dẹp vệ sinh, thu dọn đồ đạc để ổn định cuộc sống sinh hoạt.

2. Với mưa đá

Mưa đá là mưa dưới dạng viên nước đóng băng có kích thước và hình dạng khác nhau, hay gặp nhất là hình cầu, nón, thấu kính lồi, khối đa diện. Mưa đá là hiện tượng thời tiết nguy hiểm, có nhiều dạng và được hình thành trong các đám mây đối lưu gây thiệt hại nặng nề đến người và hoa màu,...

Dấu hiệu nhận biết mưa đá: Khi trời nổi dông, gió, mây đen bao phủ bầu trời gần như kín tầm mắt, rồi sau đó dông, gió nổi lên mạnh, tạo ra tiếng "ù ù, ầm ầm" liên tục.

Hình ảnh về mưa đá

Hội Người cao tuổi phối hợp với chính quyền địa phương để tuyên truyền, truyền thông đến người dân trên địa bàn những việc nên và không nên làm khi có mưa đá:

Những việc nên làm	Những việc không nên làm
<ul style="list-style-type: none">- Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo về thiên tai; chủ động quan sát các dấu hiệu xảy ra mưa đá.- Khi có mưa đá cần nhanh chóng tìm nơi trú ẩn an toàn: trong nhà kiên cố, dưới hầm/tầng hầm hoặc các hang động an toàn; trú ẩn dưới các gầm bàn/gầm giường	<ul style="list-style-type: none">- Không nên trú ẩn dưới các gốc cây, nhà mái lá, mái proximang;- Không nên tắm mưa hoặc đi dưới mưa đá;- Không nên sử dụng đá hoặc nước tan ra từ đá trong mưa vì có thể bị nhiễm các chất bẩn, độc tố và axit gây dị ứng hoặc nguy hại

hoặc dùng các vật cứng đội lên đầu để tránh đá rơi vào đầu gây thương tích (mũ bảo hiểm, cặp sách, tấm cứng...).

- Khi đang di chuyển trên đường, nên dừng xe và đổ vào lề đường, tìm nơi trú ẩn, chờ đá tan hết mới tiếp tục di chuyển để tránh bị ngã do trơn trượt.

đến sức khỏe;

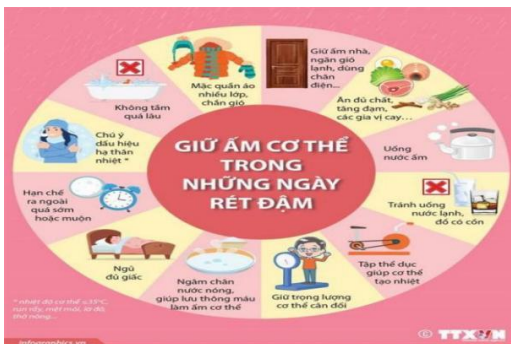
- Không đứng gần cột điện, đường dây điện, đường dây cao áp và máy biến áp.

V. RÉT HẠI

Rét hại, băng giá thường xuất hiện vào mùa đông miền Bắc nước ta, làm ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe của người dân, đặc biệt là người già; ảnh hưởng và làm giảm năng suất đáng kể đối với ngành nông nghiệp.

1. Đối với chăm sóc sức khỏe

Làm gì để chăm sóc sức khỏe trong những ngày rét đậm, rét hại?!

- Cập nhật, chủ động theo dõi chặt chẽ diễn biến của thời tiết, bản tin về dự báo rét đậm, rét hại; đặc biệt là các vùng núi cao, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn;

- Tham mưu cho chính quyền địa phương chỉ đạo công tác phòng chống rét; phối hợp với các cơ quan địa phương tuyên truyền cảnh báo, kiểm tra, đôn đốc và hướng dẫn cho người dân các biện pháp

CHỦ ĐỘNG KIỂM SOÁT VÀ PHÒNG TRÁNH ĐỘT QUỴ

Một phần não bị tổn thương đột ngột do mạch máu não bị tắc nghẽn hoặc bị vỡ

NHỮNG NGƯỜI CÓ NGUY CƠ CAO

- Bệnh tim mạch
- Mắc bệnh đái tháo đường
- Người hút thuốc lá, uống rượu bia
- Mỡ trong máu cao
- Bệnh lý cao huyết áp
- Gia đình có người thân bị đột quỵ

Kiểm soát huyết áp

Thực hiện lối sống lành mạnh (hàng động chất kích thích, vận động, nghỉ ngơi hợp lý)

PHÒNG BỆNH

Ăn uống khoa học

Kiểm tra sức khỏe định kỳ

BẢO VỆ SỨC KHỎE CHO NGƯỜI CAO TUỔI TRONG MÙA ĐÔNG

NHỮNG VẤN ĐỀ SỨC KHỎE THƯỜNG GẶP TRONG MÙA ĐÔNG

Bệnh tăng huyết áp dễ gây đột quỵ

- Cảm lạnh
- Cúm
- Viêm phổi
- Bệnh mãn tính (hen suyễn, thấp khớp, viêm loét dạ dày...), tiến triển nặng

NHỮNG LƯU Ý ĐỂ BẢO VỆ SỨC KHỎE

Ăn, uống

- Ăn đầy đủ thực phẩm giàu chất bột, đường, đạm, đặc biệt là chất béo giúp cơ thể sinh năng lượng chống rét
- Ăn thức ăn nấu chín kỹ, mềm, dễ tiêu
- Tránh ăn quá no, uống quá nhiều vào bữa tối
- Uống đủ nước, bổ sung các loại nước ép trái cây tươi

Ngủ

- Ngủ đủ giấc
- Tránh thức khuya

Luyện tập

- Tập đều đặn
- Tập vừa sức, không cố tập khi quá lạnh

Giữ ấm

- Mặc đủ ấm, chú ý giữ ấm đầu, cổ, bàn chân
- Hạn chế ra ngoài khi trời lạnh
- Tạo một môi trường ấm áp khi làm việc, tập luyện, nghỉ ngơi
- Nếu phải ra ngoài đi tiểu đêm, nên mặc ấm, mở cửa sổ từ từ cho quen với nhiệt độ thấp bên ngoài rồi mới ra

phòng, chống rét;

- Cảnh báo để người dân, hội viên và thành viên trong gia đình cảnh giác với nguy cơ cháy nổ, bỏng lửa, điện giật, nguy cơ nhiễm độc khí than đốt do sưởi ấm; khuyến cáo che chắn nhà cửa, giữ ấm cơ thể, cung cấp đầy đủ chất dinh dưỡng, nước uống; bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm; không ăn thức ăn bị nhiễm khuẩn, để lâu ngày;

- Đối với người già cần tránh thay đổi đột ngột từ nơi có nhiệt độ cao đến nơi có nhiệt độ thấp để tránh bị nhiễm lạnh, phòng chống đột quỵ;

- Phối hợp với chính quyền địa phương thông báo cho các cơ sở y tế trên địa bàn cần chuẩn bị cơ sở thuốc điều trị và dự phòng cho người dân trong những ngày rét đậm, rét hại; bảo đảm tốt chế độ trực; tăng cường kiểm soát đối với các bệnh huyết áp, tim mạch, hô hấp... đặc biệt ở người già.

2. Đối với hoạt động sản xuất nông nghiệp

Cần làm gì để bảo vệ hoạt động sản xuất khi có rét đậm, rét hại?

Bảo vệ cây trồng trong những ngày rét hại, rét đậm

Giữ ấm cho vật nuôi

- Theo dõi sát tình hình rét đậm, rét hại trên phương tiện thông tin đại chúng để thông báo tình hình đến cho người dân, thành viên trong gia đình và hội viên.

- Hướng dẫn bà con nông dân cần lưu ý những biện pháp phòng chống rét như:

+ Đối với cây trồng: chủ động che chắn bằng ni lông và cung cấp đủ nước cũng như dinh dưỡng cho cây trồng;

+ Đối với vật nuôi: Che chắn chuồng trại bằng bạt, phên nứa, bao tải...; tránh để nền trại ẩm ướt, lầy lội (sử dụng rơm, cỏ, lá chuối khô, bẹ ngô... khô để lót nền); dự trữ chất đốt như củi, trấu, rơm rạ để sưởi ấm cho trâu, bò; dự trữ thức ăn thô (rơm rạ, cỏ khô, ...) từ trước và cung cấp thức ăn, nước uống đầy đủ cho vật nuôi trong những ngày mưa rét; tiêm phòng vacxin cho vật nuôi.

VI. NẮNG NÓNG, HẠN HÁN

Nắng nóng là hiện tượng thời tiết đặc biệt trong mùa hè, khi nhiệt độ không khí cao nhất trong ngày vượt quá 35 độ C và độ ẩm không khí xuống dưới 65%.

Hạn là một loại hình thiên tai, tạo thành bởi sự thiếu hụt nghiêm trọng lượng mưa trong thời gian kéo dài, làm giảm hàm lượng ẩm trong không khí và hàm lượng nước trong đất, làm suy kiệt dòng chảy sông suối, hạ thấp mực nước ao hồ, mực nước trong các tầng chứa nước dưới đất.

Nắng nóng, hạn hán làm ảnh hưởng đến sức khỏe của người già; giảm sức lao động của nhóm người trong độ tuổi lao động. Thiệt hại của nắng nóng chủ yếu về lúa, rau màu, cây ăn quả và vật nuôi, ảnh hưởng đến sản lượng thu hoạch của ngành nông nghiệp. Nắng nóng dễ gây ra hỏa hoạn, cháy rừng.

Đối với loại hình thiên tai này, Hội Người cao tuổi cần phối hợp với chính quyền địa phương và các tổ chức trên địa bàn triển khai tuyên truyền, hướng dẫn người dân, thành viên trong gia đình những việc nên và không nên làm, cụ thể như sau:

Trước khi có nắng nóng, hạn hán

Dự trữ nước sạch

- Chủ động theo dõi thông tin dự báo thời tiết trên các phương tiện thông tin, đài, báo, internet;
- Tuyên truyền người dân các biện pháp tưới tiết kiệm để sử dụng tiết kiệm và hiệu quả nguồn nước; chuẩn bị các thiết bị trữ nước sinh hoạt (bể, két hoặc các lu chứa nước);
- Vào mùa hè, đối với các vùng thường xuyên chịu ảnh hưởng

Tưới tiết kiệm

của nắng nóng, hạn hán Hội người cao tuổi các cấp phối hợp với chính quyền địa phương tuyên truyền, hướng dẫn người dân cần có phương án chuẩn bị dự trữ nước sinh hoạt; chuẩn bị chuồng trại và thức ăn cho vật nuôi; tiêm phòng định kỳ cho vật nuôi;

- Trồng thêm cây bóng mát để giảm nhiệt độ vào mùa hè.

Trong khi có nắng nóng, hạn hán

Mang kính, mũ và áo chống nắng nóng

a. Đối với sức khỏe con người

- Hạn chế tiếp xúc với nắng nóng, đặc biệt là vào khung giờ cao điểm từ 10h đến 16h;

- Mặc quần áo thoáng mát, thấm mồ hôi; nếu phải ra ngoài tiếp xúc với nắng nóng cần mang bảo hộ che chắn: kính, mũ, áo chống nắng...;

- Khi làm việc trong môi trường nhiệt độ cao, cần bố trí thời gian làm việc và nghỉ ngơi hợp lý;

- Tăng cường cung cấp nước cho cơ thể, uống nhiều lần trong ngày, đảm bảo tối thiểu từ 1,5l đến 2l/ngày; bổ sung thêm

Bổ sung nước và vitamins

Tích cực tưới nước cho cây

muối và khoáng chất;

- Thực hiện ăn chín, uống sôi để đảm bảo an toàn thực phẩm, phòng tránh dịch bệnh; quan tâm hơn đến sức khỏe và dinh dưỡng đối với người già;

b. Đối với vật nuôi, cây trồng

- Hạn chế chăn, thả trâu bò, gia súc, gia cầm khi nhiệt độ ngoài trời trên 37 độ C;

- Giữ gìn vệ sinh chuồng trại đảm bảo thoáng mát, sạch sẽ; giảm mật độ chăn nuôi; quan tâm bổ sung nước uống, thức ăn xanh, thức ăn có nhiều vitamin, khoáng chất;

- Đối với cây trồng, nhất là với rau màu, để phòng tránh khô héo, ảnh hưởng tới sự phát triển, nên khuyến cáo bà con tích cực tưới nước vào sáng sớm và chiều tối; che chắn cây trồng trong khung giờ từ 10 - 17h; phủ rơm rạ để giữ ẩm cho cây trồng.

c. Đối với thủy sản nuôi lồng bè

- Đảm bảo mật độ lồng nuôi phù hợp; sử dụng lưới chống nóng che bề mặt lồng bè nuôi

Dùng lưới chống nóng để chắn nắng cho lồng bè

Chăm sóc thủy sản ngày nắng nóng

để giảm ánh sáng trực tiếp xuống đáy lồng nuôi;

- Giảm 50-70% lượng thức ăn hoặc ngừng cho ăn vào những ngày nắng nóng gay gắt; sử dụng thức ăn có hàm lượng dinh dưỡng cao, bổ sung vitamin C, khoáng chất;

- Thường xuyên theo dõi, kiểm tra sức khỏe thủy sản nuôi, thu gom thức ăn thừa, xác những con bị chết, vệ sinh lồng nuôi;

- Tiến hành thu hoạch khi thủy sản nuôi đạt kích cỡ thương phẩm; hạn chế đánh bắt, san thưa, vận chuyển, thả giống vào những ngày nắng nóng hoặc thời điểm nắng nóng trong ngày.

Sau khi có nắng nóng, hạn hán

- Duy trì cung cấp vitmin, khoáng chất, đảm bảo dinh dưỡng, phục hồi sức khỏe cho người, cây trồng và vật nuôi.

PHẦN 4

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG VỀ CÔNG TÁC PCTT ĐỐI VỚI HỘI NCT

I. CÁC VẤN ĐỀ CHUNG VỀ TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG

1. Khái niệm

Truyền thông trong PCTT là quá trình trao đổi, chia sẻ thông tin, kiến thức và kinh nghiệm về nhận biết và các hoạt động phòng chống thiên tai nhằm thay đổi, nâng cao nhận thức, tiến tới điều chỉnh hành vi và thái độ của các cá nhân, hộ gia đình, các tổ chức và cả cộng đồng nhằm xây dựng một cộng đồng an toàn trước thiên tai.

Truyền thông là yếu tố rất quan trọng, là nhiệm vụ chiến lược trong công tác PCTT. Trong những năm gần đây, công tác truyền thông về phòng, chống thiên tai đã có những tiến bộ vượt bậc. Các hoạt động tuyên truyền đa dạng hơn, kết hợp vào một số hoạt động văn hóa của các địa phương, các sự kiện, chương trình và dự án liên quan. Nội dung truyền thông bám sát thực tiễn và đáp ứng nhu cầu thông tin của cộng đồng, góp phần thúc đẩy thay đổi hành vi tích cực, chấp hành, tuân thủ pháp luật, sự chỉ đạo của chính quyền đối với người dân trong phòng chống thiên tai. Từ đó, giúp người dân chủ động và phối hợp tốt hơn với chính quyền trong công tác ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai.

2. Mục đích

- Nâng cao nhận thức, hiểu biết về các quy định của pháp luật trong PCTT, về nhận biết dấu hiệu của các loại hình thiên tai;
- Nâng cao năng lực xử lý tình huống, sự cố trong việc phòng ngừa, ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai của Hội NCT các cấp, NCT và người dân;
- Nâng cao nhận thức, năng lực của NCT, người dân ở các khu vực thường xuyên xảy ra bão, lũ, ngập lụt, lũ quét, sạt lở đất... và thực hiện

quản lý RRTT DVCD để hình thành văn hóa chủ động phòng ngừa trong PCTT.

3. Các yếu tố chính tuyên truyền, truyền thông trong PCTT

3.1. Xác định đối tượng

Đối tượng tuyên truyền, truyền thông về PCTT đối với Hội NCT là thành viên Hội NCT, học sinh, các cá nhân, đại diện hộ gia đình, các tổ chức xã hội, cơ quan và doanh nghiệp trên địa bàn.

3.2. Xác định nội dung truyền thông

Nội dung tuyên truyền, truyền thông về PCTT Hội NCT có thể tham khảo thực hiện bao gồm:

- Các kiến thức cơ bản trong PCTT, dấu hiệu nhận biết các loại hình thiên tai thường xuyên xảy ra trên địa bàn (*tham khảo nội dung mục I – Phần II*);
- Phổ biến, cập nhật kiến thức về pháp luật trong PCTT, tổ chức bộ máy về PCTT (*tham khảo nội dung mục II- Phần II*);
- Phòng chống thiên tai theo phương châm bốn tại chỗ (*tham khảo mục III- Phần II*);
- Những việc nên và không nên làm đối với một số loại hình thiên tai điển hình ở các giai đoạn trước, trong và sau khi thiên tai xảy ra (*tham khảo nội dung phần III*);
- Hướng dẫn cá nhân, NCT, hộ gia đình chuẩn bị một số vật dụng, nhu yếu phẩm cần thiết (*tham khảo nội dung tại Phụ lục 4*);
- Giới thiệu một số tấm gương điển hình trong PCTT của NCT (*tham khảo Phụ lục 1*);
- Và các nội dung liên quan khác về thiên tai và phòng chống thiên tai.

3.3. Hình thức truyền thông

a) Trực tiếp

- Tổ chức các cuộc họp, thảo luận, hội nghị, các buổi sinh hoạt câu lạc bộ hoặc sinh hoạt của thôn/xã/phường tổ chức tập huấn, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về PCTT. Ví dụ:

+ Lồng ghép kiến thức PCTT vào chương trình hội họp, các hoạt động sinh hoạt tập thể của Hội NCT các cấp, CLB Liên thế hệ tự giúp nhau tại địa phương.

+ Tổ chức buổi hội thảo về PCTT để phổ biến, cập nhật chính sách, pháp luật, chia sẻ thông tin và kinh nghiệm về PCTT tại các thôn/xóm theo định kỳ hàng năm.

+ Phối hợp với cơ quan về PCTT và các tổ chức xã hội khác trên địa bàn (Hội phụ nữ, Hội Nông dân, Đoàn thanh niên...) để tổ chức tập huấn, bồi dưỡng nâng cao kiến thức về PCTT, phổ biến các văn bản quy phạm pháp luật trong PCTT.

- Truyền thông lưu động: Hội NCT phối hợp với các tổ chức xã hội khác trên địa bàn để tổ chức các đoàn đến trực tiếp các hộ gia đình để tuyên truyền, truyền thông về các loại hình thiên tai, những việc nên và không nên làm trước, trong và sau khi thiên tai xảy ra. Đoàn lưu động cần chuẩn bị:

+ Phân giao nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên trong đoàn;

+ Chuẩn bị nội dung và tài liệu trực quan đi kèm (phát tờ rơi, tranh ảnh...);

+ Xác định thời gian thực hiện (tránh thời gian người dân đi làm, không có nhà).

- Kế hoạch tổ chức truyền thông tham khảo mẫu tại *Phụ lục 3*.

b) Gián tiếp

- Phối hợp sử dụng loa phát thanh cơ sở: của cơ quan PCTT địa phương hoặc UBND xã, phường...).

Yêu cầu: nội dung dễ hiểu, dễ nhớ, ngắn gọn.

- Phối hợp đăng tải thông tin cần truyền thông trên Đài Phát thanh – Truyền hình địa phương: đăng tải các video, phim tài liệu, audio... về PCTT).

Yêu cầu: Nội dung ngắn gọn, hấp dẫn, phù hợp với đặc điểm loại hình thiên tai, văn hóa và ngôn ngữ từng địa phương.

- Sử dụng nền tảng mạng xã hội như Zalo, Face book, Viber, Youtube... để truyền tải các thông tin về thiên tai và PCTT.

Yêu cầu: phù hợp với đặc điểm loại hình thiên tai của người xem.

3.4. Tổ chức thực hiện

Hội NCT chủ động, phối hợp với chính quyền địa phương, các tổ chức xã hội khác trên địa bàn (Hội Phụ nữ, Hội CTĐ, Đoàn thanh niên...) để tổ chức thực hiện công tác tuyên truyền, truyền thông nâng cao nhận thức cho thành viên của Hội và cộng đồng.

II. MỘT SỐ HÌNH THỨC TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG TRỰC TIẾP TRONG PCTT

1. Tổ chức tập huấn

1.1. Các bước tổ chức tập huấn

B1: Xác định thành/đối tượng phần tham gia.

B2: Lựa chọn địa điểm tổ chức.

B3: Xây dựng nội dung chương trình tập huấn chi tiết.

B4: Gửi giấy mời/thông báo tới chính quyền địa phương, đối tượng tham gia tập huấn.

B5: Chuẩn bị tài liệu và mua văn phòng phẩm cần thiết.

B6: Thực hiện tập huấn: tập huấn viên là NCT trình bày nội dung; các học viên tham gia thảo luận, trao đổi.

B7: Báo cáo tổng kết lớp tập huấn.

1.2. Tài liệu sử dụng trong tập huấn

+ Tranh, ảnh: Tranh ảnh bao gồm tranh vẽ, ảnh chụp về cảnh thiên tai, về cuộc sống và con người khi PCTT, tập trung vào những hoạt động của Hội NCT và NCT tham gia vào các hoạt động PCTT. Tranh ảnh phải rõ ràng, nội dung chân thực, dễ hiểu, và phù hợp với độ tuổi.

+ Mô hình: Mô hình được làm từ các vật liệu dễ tìm kiếm, giá thành rẻ, được gia công chắc chắn để có thể dùng được lâu dài. Mô hình nên có tính động: có màu sắc, âm thanh, ánh sáng và có thể chuyển động được để thu hút chú ý của NCT.

+ Phim: Các loại hình phim có giá trị và phù hợp để sử dụng trong tập huấn, truyền thông về PCTT là phim tài liệu, phim khoa học. Việc lựa chọn phim cần quan tâm đến nội dung thông tin chính xác và chất lượng hình ảnh, âm thanh rõ nét, sinh động, tốc độ vừa phải.

+ Các tài liệu khác: các sách hướng dẫn, sổ tay, tờ rơi...có nội dung liên quan đến nội dung chương trình tập huấn.

2. Tổ chức trò chơi

2.1. Phân loại trò chơi tuyên truyền, truyền thông về PCTT

+ Trò chơi tuyên truyền: là trò chơi có nội dung và luật chơi có sẵn. Cấu trúc của trò chơi quy định rõ luật chơi, nhiệm vụ và hành động chơi. Trò chơi có tác dụng củng cố, làm chính xác, mở rộng nhận thức của người chơi về thiên tai (tên gọi, đặc điểm, nguyên nhân, hậu quả, cách phòng, tránh).

+ Trò chơi vận động: trò chơi này mang tính tự nhiên, có liên quan đến hành động bắt chước hành vi, mô phỏng đặc điểm của sự vật, hiện tượng khi PCTT. Trò chơi vận động có tác dụng củng cố, làm sâu sắc

hơn những dấu hiệu đặc trưng của loại thiên tai, hoạt động của con người trong PCTT; giúp NCT nói riêng và người chơi nói chung thay đổi trạng thái cơ thể, giải tỏa căng thẳng về trí tuệ.

+ Trò chơi đóng vai: Đây là trò chơi trong đó NCT/người chơi sắm một vai chơi nhất định trong đời sống. Trò chơi có nội dung mô phỏng lại hoạt động PCTT của con người.

2.2. Hướng dẫn tổ chức

+ Lập kế hoạch sử dụng trò chơi: Trò chơi được sử dụng khi nào, trong hoạt động nào, địa điểm tổ chức ở đâu, quy mô tổ chức,...

+ Tổ chức cho người tham gia chơi, bao gồm: Hướng dẫn chơi; cho người tham gia chơi, quan sát và đánh giá kết quả chơi.

Yêu cầu đối với việc sử dụng trò chơi:

+ Trò chơi được thiết kế phù hợp với khả năng của đối tượng tham gia (trẻ em, học sinh, phụ nữ, người khuyết tật, NCT...);

+ Đồ dùng, đồ chơi phong phú, an toàn, thẩm mỹ nhưng tiết kiệm chi phí;

+ Người tham gia hứng thú trong suốt quá trình chơi;

+ Tôn trọng ý tưởng của người tham gia và khuyến khích người tham gia sáng tạo khi chơi.

3. Tổ chức các dự án/cuộc thi tìm hiểu, trải nghiệm về thiên tai

3.1. Phân loại dự án tìm hiểu trải nghiệm về thiên tai

+ Dự án tài liệu: sưu tầm tranh ảnh, sách báo, làm báo tường, xem phim tài liệu, làm phim tài liệu về thiên tai.

+ Dự án nghệ thuật: vẽ tranh tuyên truyền cách PCTT, biểu diễn nghệ thuật (kịch, vè, múa hát,...);

+ Dự án trải nghiệm: trồng cây, chuẩn bị lương thực đồ dùng thiết yếu, quyên góp giúp đỡ NCT, người dân vùng bị thiên tai.

3.2. Cách thực hiện dự án

- Lựa chọn dự án

Tập huấn viên (NCT), ban tổ chức trao đổi, thảo luận về đặc điểm, tình hình thiên tai thường xuyên xảy ra ở địa phương, những thiệt hại do gây ra để tìm ra hình thức tổ chức phù hợp nhất với người tham gia. Mỗi đối tượng tham gia sẽ áp dụng các hình thức khác nhau.

Ví dụ:

+ Với học sinh: có thể sử dụng hình thức thi vẽ tranh, biểu diễn nghệ thuật, sưu tầm tranh ảnh, làm báo tường, tổ chức xem phim tài liệu về thiên tai...

+ Với người lớn (bao gồm NCT): có thể sử dụng hình thức: biểu diễn nghệ thuật, trồng cây, chuẩn bị lương thực đồ dùng thiết yếu, tổ chức xem phim tài liệu về thiên tai...

+ Với người khuyết tật: sưu tầm tranh ảnh, sách báo, làm báo tường, vẽ tranh tuyên truyền cách PCTT...

- Chuẩn bị cho dự án

+ Tập huấn viên (NCT), ban tổ chức tạo môi trường và các điều kiện cần thiết cho việc thực hiện dự án. Khuyến khích người tham gia tạo ra hoặc mang từ nhà đến những vật dụng, nguyên liệu có sẵn. Đồng thời, tập huấn viên cũng cần trang bị, hướng dẫn cho người tham gia một số kỹ năng nhất định trước khi tham gia dự án: ví dụ kỹ năng tạo hình, kể chuyện...

+ Chỉ dẫn giúp người tham gia trong quá trình thực hiện dự án

Trong quá trình triển khai dự án, tập huấn viên (NCT) là người quan sát, hỗ trợ người chơi những hoạt động cần thiết và giúp chơi tự rút ra kinh nghiệm cho bản thân sau dự án. Tập huấn viên có thể sử dụng hành động mẫu, tham gia cùng người chơi, hoặc dùng lời gợi ý để định hướng cho người chơi.

+ Tạo cơ hội cho người chơi chia sẻ kết quả của dự án

Sản phẩm của dự án do người chơi thực hiện cần được trưng bày, hoặc trình bày trước các cuộc họp/thảo luận về PCTT ở địa phương hoặc trong cộng đồng. Điều này giúp người chơi có cơ hội thể hiện những hiểu biết của mình về thiên tai và truyền tải thông điệp rộng rãi đến mọi người xung quanh. Khi trình bày sản phẩm cũng là lúc người chơi được một lần nữa nhắc lại những ấn tượng, hiểu biết về thiên tai mà họ đã thu thập, nghiên cứu, lĩnh hội được.

4. Sử dụng hoạt động diễn tập

4.1. Cách tổ chức hoạt động diễn tập

- Xác định mục đích của hoạt động diễn tập..
- Chuẩn bị điều kiện diễn tập: Dựa vào mục đích, loại hình thiên tai, quy mô tổ chức để chuẩn bị những điều kiện cần thiết như: trang phục, dụng cụ phù hợp, đảm bảo an toàn, địa điểm diễn tập, tạo khung cảnh hợp lí mô phỏng cảnh tượng thiên tai sẽ xảy ra.
- Hội NCT phối hợp với chính quyền địa phương, các tổ chức xã hội, đơn vị khác trên địa bàn để tổ chức diễn tập. Trong quá trình diễn tập, cần tạo các tình huống mô phỏng sát với thực tế để người tham gia tập xử lý, ứng phó trước khi có thiên tai xảy ra.
- Tổng kết kinh nghiệm: Ban tổ chức tạo cơ hội cho tham gia chia sẻ cảm nhận, ấn tượng của mình về buổi diễn tập và rút ra bài học kinh nghiệm áp dụng khi có tình huống thiên tai xảy ra trên địa bàn

4.2. Yêu cầu của việc sử dụng hoạt động diễn tập

- + Hoạt động không quá sức, không nguy hiểm với người tham gia.
- + Các trang thiết bị, đồ dùng đủ cho số lượng người tham gia.
- + Tiết kiệm chi phí khi tổ chức.

III. NHỮNG CÔNG CỤ HỖ TRỢ HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG CHO HỘI NCT

1. Tờ rơi hướng dẫn

- Tờ rơi hướng dẫn một số loại hình thiên tai điển hình như bão, ATNĐ, lũ, ngập lụt, lũ quét, sạt lở đất, rét đậm, rét hại, lốc, sét, nắng nóng, mưa đá, xâm nhập mặn được thống kê trong bảng 1 như sau: (Chi tiết tờ rơi xem tại Phụ lục 4).

- Phương pháp khai thác: Khai thác trên trang thông tin điện tử Tổng cục phòng, chống thiên tai.⁸

2. Các cuốn tài liệu, sổ tay hướng dẫn

- Một số tài liệu, sổ tay cung cấp kiến thức, hướng dẫn phòng chống thiên tai; hướng dẫn quản lý RRTT DVCD; hướng dẫn đánh giá RRTT DVCD được đăng tải trên trang thông tin điện tử.⁹

- Tài liệu truyền thông về GNRRTT DVCD do tổ chức HAI phối hợp với USAID và Hội LHPN Việt Nam thực hiện.

3. Bài giảng trực tuyến E-learning:

Các bài giảng về PCTT được xây dựng và chia sẻ trực tuyến. Hội NCT có thể sử dụng để tổ chức các lớp tập huấn nâng cao năng lực PCTT cho hội viên Hội NCT (Đặc biệt hội viên tham gia các hoạt động tập huấn, tuyên truyền và các hoạt động quản lý RRTT DVCD của địa phương¹⁰).

⁸ Tổng cục PCTT: <http://phongchongthientai.mard.gov.vn>

Trung tâm Chính sách và kỹ thuật PCTT: <http://chinhsach.dmptc.gov.vn:8045/>

⁹ Tổng cục PCTT: <http://phongchongthientai.mard.gov.vn>

Trung tâm Chính sách và Kỹ thuật PCTT thuộc Tổng cục PCTT:
<http://chinhsach.dmptc.gov.vn:8045/>

¹⁰ <http://e-learning.dmptc.gov.vn:8077/>

PHỤ LỤC 1

A. MỘT SỐ TÂM GUƠNG ĐIỂN HÌNH TRONG PCTT CỦA NGƯỜI CAO TUỔI

1. Cụ Mắm, sinh sống tại huyện Nho Quan, Ninh Bình dù đã 85 tuổi vẫn gương mẫu tham gia lao động với dân quân đào mương đắp đập ngăn nước.

2. Cụ Thuối, tại Bãi Trung Hà, xã Trung Châu, huyện Đan Phượng, Hà Nội, dù tuổi cao nhưng cụ vẫn dũng cảm nhảy xuống dòng sông nước chảy xiết cứu được anh Nén là công nhân của Phân cục Lâm Sản Việt Trì theo bè xuôi khỏi dòng nước lũ cuốn.

3. Lão nông Phan Thuận, xã Hành Tín Tây, huyện Nghĩa Hành, tỉnh Quảng Ngãi chèo ghe cứu hơn 30 người trong đợt lũ năm 2013.

4. Bà Trần Thị Kim Thia (bà Sáu Thia), 63 tuổi, ngụ tại xã Hưng Thạnh, huyện Tháp Mười, tỉnh Đồng Tháp, liên tục trong 20 năm (1992-2022) đã dạy bơi miễn phí cho trên 3.800 trẻ em ở Đồng Tháp. Bà đã vinh dự đón nhận Huân chương Lao động hạng Ba của Chủ tịch nước trao tặng vào năm 2020.

5. Bà Khoa - thành viên Ban Chấp hành của Hội NCT, thành viên Hội Chữ thập đỏ phường Cẩm Nam, thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam đã tích cực tham gia vào các chương trình quản lý RRTT DVCD để hỗ trợ các hoạt động đánh giá RRTT DVCD tại địa phương.

6. Ông Ngô Đức Hải, hội viên Hội NCT phường Trần Phú, thành phố Hà Tĩnh, tỉnh Hà Tĩnh đã nhiệt tình tham gia các chương trình tuyên truyền về an toàn và giảm thiểu RRTT qua lao phát thanh của địa phương.

B. MỘT SỐ ĐIỂN HÌNH TỐT TRONG VIỆC THAM GIA QLRRTT DVCD CỦA NGƯỜI CAO TUỔI

1. Bà Khoa – thành viên Ban Chấp hành Hội NCT phường Cẩm Nam, thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam: sau khi được tham dự các cuộc tập huấn nâng cao kiến thức và kỹ năng về việc đưa nội dung NCT vào QLRRTT DVCD, trở về địa phương, cùng với các thành viên nhóm HTKT, bà được mời đi tập huấn về QLRRTT DVCD và ĐGRRTT DVCD tại địa phương. Khi thực hiện hoạt động ĐGRRTT DVCD, bà Khoa là một trong mười thành viên chủ chốt của nhóm. Ngoài ra, bà cũng phối hợp một cách hiệu quả với nhóm HTKT trong việc xây dựng Báo cáo ĐGRRTT DVCD, trong đó thông tin và số liệu về NCT trên địa bàn phường được đề cập đầy đủ, chi tiết.

2. Ông Ngô Đức Hải, thành viên Hội NCT phường Trần Phú, thành phố Hà Tĩnh: Thông qua Hội NCT phường Trần Phú, ông Hải đã tình nguyện thực hiện công việc làm bản tin hàng tuần và phát thanh lên loa phường. Nội dung của các bản tin ông xây dựng rất đa dạng. Ngoài các nội dung thông tin chung về NCT, các bản tin còn cập nhật các thông tin liên quan đến vai trò của người dân, cơ quan, ban, ngành và hội đoàn thể đối với công tác PCTT, biến đổi khí hậu, kế hoạch PCTT của địa phương.

3. Ông Đại -Thành viên Ban chấp hành Hội NCT phường Thanh Hà thành phố Hà Tĩnh: Hàng năm, cứ trước khi mùa mưa bão đến, ông cùng cán bộ UBND phường đi tuyên truyền về các biện pháp giảm thiểu RRTT và kế hoạch PCTT của phường cho người dân. Sau khi ông được tham gia vào các buổi tập huấn về QLTT DVCD, ĐGRRTT DVCD, phát huy các kiến thức học được, ông Đại đã tự tin thực hành hoạt động ĐGRRTT với nhóm HTKT của phường, tham vấn ý kiến với nhóm HTKT về những nhu cầu đặc biệt của NCT và xác định các hộ gia đình có NCT khi thực hiện hoạt động vẽ bản đồ rủi ro thiên tai của địa phương.

PHỤ LỤC 2

TẦM QUAN TRỌNG CỦA NGƯỜI CAO TUỔI TRONG CÔNG TÁC PCTT

1. Ở Việt Nam phần lớn người cao tuổi thuộc độ tuổi trẻ từ 60-69 tuổi (58,5%), họ là những người có sức khỏe, có thể tham gia tích cực vào các hoạt động PCTT.
2. NCT có kiến thức, hiểu biết về cộng đồng nơi sinh sống. Phần lớn họ cũng là những người có vị trí lãnh đạo trong cộng đồng nên hiểu rõ các mối quan hệ ở địa phương.
3. NCT có nhiều kinh nghiệm, kiến thức bản địa, đặc biệt đối với các tình huống thiên tai trong lịch sử.
4. Hiện nay, NCT thường chịu trách nhiệm chính trong việc chăm sóc cho trẻ em, người khuyết tật trong các gia đình.
5. NCT là một trong các đối tượng DBTT nên họ thấu hiểu các nhu cầu đặc biệt của các nhóm đối tượng DBTT tại địa phương.
6. NCT là những người có uy tín, có tiếng nói trong gia đình và cộng đồng.
7. NCT là người có trách nhiệm cao với cộng đồng, họ sẵn sàng tham gia các hoạt động vì lợi ích chung của cộng đồng.
8. Ở Việt Nam, NCT là lực lượng ngày càng tăng, là lực lượng tại chỗ chính trong các hoạt động PCTT tại địa phương.

PHỤ LỤC 3

MẪU KẾ HOẠCH TRUYỀN THÔNG

Tên buổi truyền thông	Tên đề tài/chủ đề dự kiến sẽ truyền thông
Giới thiệu chung	Lý do cần truyền thông về đề tài/chủ đề này (sự cần thiết)
Mục đích	Nội dung truyền thông nhằm mục đích gì: nâng cao nhận thức, hướng dẫn thực hiện...
Mục tiêu cụ thể	Mục tiêu cụ thể của buổi truyền thông Ví dụ 1: 80% người nghe hiểu và ghi nhớ được các nội dung truyền thông Ví dụ 2: 100% người nghe sẽ thực hiện đúng theo các nội dung truyền thông được truyền tải
Địa điểm	Nêu địa điểm tổ chức buổi truyền thông
Thời gian	Thông tin cụ thể về thời gian (giờ, ngày tháng năm) của buổi truyền thông
Nội dung buổi truyền thông	Nội dung chi tiết của chủ đề truyền thông
Đối tượng được truyền thông	Số lượng và thành phần cụ thể (số lượng nam, nữ), Hội/tổ chức tham gia
Hình thức truyền thông	Tổ chức tập huấn trực tiếp; đăng tải thông tin trên các trang mạng xã hội; phát tài liệu, tờ rơi, lồng ghép trong buổi sinh hoạt của Hội NCT, CLB liên thế hệ tự giúp nhau, ...; truyền thông qua loa phóng thanh...
Người thực hiện truyền thông	Họ tên/vị trí/công việc của những người tham gia truyền thông
Ngân sách	Tổng kinh phí thực hiện; nguồn ngân sách dự kiến sử dụng cho buổi truyền thông

PHỤ LỤC 4

MỘT SỐ GÓI VẬT DỤNG CẦN THIẾT CHO NCT DÙNG TRONG TRƯỜNG HỢP KHẨN CẤP

Bộ đồ dùng sử dụng trong trường hợp khẩn cấp

Đèn pin và pin

Tấm nhựa

Điện thoại

Túi nhựa

Áo mưa

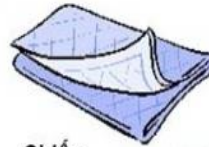
Đèn

Bộ vệ sinh

Nến

Chiều

Quần áo

Bộ dụng cụ sơ cấp cứu
và thuốc

Đài

Màn chống muỗi

Giày, dép

Bộ đồ dùng khẩn cấp nên luôn luôn sẵn sàng

Bật lửa/ diêm

Chăn

Túi ni lông đựng giấy tờ khẩn cấp

Các tài liệu quan trọng

Sách vở học tập

Tất cả những thứ có giá trị

Túi ni-lông

Giấy phép lái xe

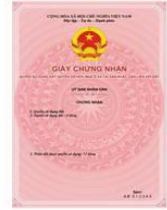
Chứng minh thư

Hình ảnh quan trọng về gia đình, hay liên quan đến gia đình

Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất

Sổ đỏ

Nên bỏ tất cả các tài liệu quan trọng vào túi!

Gói thực phẩm khẩn cấp

Dầu ăn

Thực phẩm đóng hộp

Mì/cháo ăn liền

Đỗ/đậu

Nước mắm

Gạo

Nước

Xô & gáo

Cá hộp

Đồ tẩy rửa

Dụng cụ ăn uống

Dụng cụ nấu ăn

Bếp lò có tay xách

Than

Bật lửa

Cá khô

- Gói thực phẩm khẩn cấp nên có đủ thức ăn, nước và đồ dùng để nấu ăn và rửa cho ít nhất **7 ngày**.

PHỤ LỤC 5

MỘT SỐ TỜ RƠI SỬ DỤNG TRONG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN, TRUYỀN THÔNG VỀ PCTT

BẠN CẦN BIẾT PHẢI LÀM GÌ TRƯỚC TRONG & SAU KHI XÂY RA BÃO

HÃY BÌNH TĨNH ỨNG PHÓ

BÃO

ĐANG TỚI

Website: phongchongthientai.vn

BẠN PHẢI LÀM GÌ

TRƯỚC BÃO

- Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo Bão.
- Giữ liên lạc giữa tàu, thuyền và đất liền; đưa tàu, thuyền thoát khỏi vùng nguy hiểm hoặc vào nơi trú tránh an toàn.
- Bảo vệ lồng, bè, tài sản, gia súc, gia cầm; tranh thủ thu hoạch các sản phẩm nông nghiệp.
- Gia cố, chằng chống nhà cửa, cắt tỉa cành cây, xác định vị trí an toàn để trú ẩn; chủ động sơ tán khỏi các nhà không đảm bảo an toàn, vùng ven biển, các sông để phòng nước dâng.
- Đề phòng mưa, lũ, lũ quét trước, trong và sau bão.
- Đủ trữ nước uống, lương thực thực phẩm, thuốc men, các vật dụng cần thiết đủ dùng ít nhất trong 7 ngày.

TRONG BÃO

- Không ở trên tàu, thuyền đã neo đậu, lồng bè, chòi canh, khu nuôi trồng thủy sản. Nếu ở trong nhà, nơi trú ẩn, không đi ra ngoài.
- Không trú tránh dưới gốc cây, cột điện, vật dễ đổ.
- Đề phòng tai nạn do đổ nhà, cây cối, cột điện, các vật bị gió thổi bay, điện giật.
- Thông tin kịp thời, chính xác vị trí, tình trạng nguy hiểm khi cần cứu hộ, cứu nạn.

SAU BÃO

- Kiểm tra tại nhà ở, các thiết bị trước khi sử dụng.
- Khẩn trương khắc phục hậu quả ổn định đời sống, khôi phục sản xuất.
- Thông kê thiệt hại, báo cáo với chính quyền địa phương.
- Tham gia dập dịch bệnh và xử lý môi trường.

Cấp gió	Tốc độ gió		Độ cao sóng trung bình	Mức độ nguy hại
	Bộ-pha	minh		
0	0 - 0,2	< 1	-	Già nhẹ
1	0,3 - 1,5	1 - 5	0,1	Không gây nguy hại
2	1,6 - 3,3	6 - 11	0,2	
3	3,4 - 6,4	12 - 18	0,3	
4	6,5 - 7,9	20 - 28	1,0	
5	8,0 - 10,7	29 - 38	2,0	
6	10,8 - 15,9	39 - 48	3,0	Cây nhỏ có lá bắt đầu lay động, ảnh hưởng đến tàu đang ghor mẩu
7	15,9 - 17,1	50 - 61	4,0	Biến động. Nguy hiểm đối với tàu, thuyền
8	17,2 - 20,7	62 - 74	5,5	Cắt làm gãy cành cây, tốc mái nhà gây mất an toàn về mùa bão, thông tin đi ngoài giờ
9	20,8 - 24,4	75 - 88	7,0	Biến động dễ nhận. Nguy hiểm đối với tàu, thuyền
10	24,5 - 28,4	89 - 102	9,0	Làm đổ cây cối, nhà sập, vật điện. Cây chết hay lật ngã
11	28,5 - 32,6	103 - 117	11,5	Biến động dữ dội. Làm đắm tàu biển
12	32,7 - 36,9	118 - 133	14,0	Sức phá hoại cực kỳ lớn
13	37,0 - 41,4	134 - 149		Biến động cực kỳ mạnh. Đắm đắm tàu biển cả trong tai nạn
14	41,5 - 46,1	150 - 166		
15	46,2 - 50,9	167 - 183		
16	51,0 - 56,0	184 - 201		
17	56,1 - 61,2	202 - 220		

SỐ 2 - Ngoc Hà - Ba Đình - Hà Nội

BAN CHỈ ĐẠO TRUNG ƯƠNG VỀ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

LŨ, LỤT

ĐANG XÂY RA

KHÔNG NÊN HOẢNG LOẠN

BẠN CẦN BIẾT PHẢI LÀM GÌ TRƯỚC TRONG & SAU KHI XÂY RA LŨ, LỤT

Website: phongchongthientai.vn

BẠN PHẢI LÀM GÌ

TRƯỚC LŨ

- Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo mưa, lũ.
- Chuẩn bị thuyền, phao bè, mảng, vật nổi, gia cố nhà làm gác lửng, lối thoát trên mái nhà để ở tạm, cất giữ đồ đạc đề phòng lũ tiếp tục lên cao.
- Di chuyển gia súc, gia cầm, đồ đạc lên nơi cao để tránh ngập.
- Bảo vệ nguồn nước sạch; dự trữ nước uống, lương thực, thực phẩm, thuốc men, các vật dụng cần thiết đủ dùng ít nhất trong 7 ngày.
- Tranh thủ thu hoạch các sản phẩm nông nghiệp và nuôi trồng thủy sản.
- Chủ động sơ tán khỏi vùng bãi sông, vùng thấp trũng, vùng có nguy cơ sạt lở, lũ quét.
- Lưu giữ các số điện thoại và địa chỉ liên lạc trong trường hợp khẩn cấp.
- Đề phòng lũ xảy ra vào ban đêm.

TRONG LŨ

- Cắt hết các nguồn điện sinh hoạt.
- Di chuyển đến nơi cao ráo, an toàn.
- Chủ động cho học sinh nghỉ học nếu không đảm bảo an toàn.
- Không chơi đùa, bơi lội hoặc đi lại trong nước lũ.
- Không vớt củi, đồ vật trôi trên sông.
- Không đi vào khu vực nguy hiểm.
- Khi đi chuyển phải sử dụng áo phao hoặc các đồ vật nổi khác.
- Tham gia lực lượng xung kích phòng chống thiên tai, cứu hộ cứu nạn của địa phương.
- Ăn uống hợp vệ sinh.
- Hỗ trợ nhau theo truyền thống "Lá lành đùm lá rách".
- Bảo vệ người già, yếu, trẻ em.

SAU LŨ

- Khẩn trương khắc phục hậu quả, khôi phục sản xuất.
- Tham gia dập dịch bệnh và xử lý môi trường.
- Kiểm tra các trang thiết bị trước khi sử dụng để đảm bảo an toàn.
- Thông kê thiệt hại, báo cáo kịp thời, đầy đủ, chính xác với chính quyền địa phương.

SỐ 2 - Ngoc Hà - Ba Đình - Hà Nội

**BAN CHỈ ĐẠO TRUNG ƯƠNG
VỀ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI**

TRÁCH NHIỆM CỦA CÁC CÁ NHÂN

Đối với thuyền trưởng:

- Chấp hành hướng dẫn neo đậu của người có trách nhiệm thuộc Ban chỉ huy phòng chống thiên tai và TKCN các cấp hoặc Ban quản lý khu neo đậu.

- Tuyệt đối không để người ở lại tàu thuyền khi bão, ATNĐ đổ bộ.

Đối với chủ ao đầm, lồng bè nuôi trồng thủy sản:

- Tuân thủ yêu cầu, hướng dẫn của Ban chỉ huy phòng chống thiên tai và TKCN các cấp.

- Sơ tán người lao động về nơi trú ẩn an toàn; nghỉ ngơi người ở lại ao đầm, lồng bè, bãi nuôi nghêu/gaio khi có bão, ATNĐ đổ bộ.

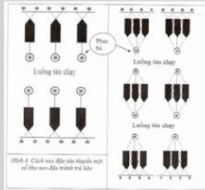
Website: phongchongthientai.vn

HƯỚNG DẪN NEO ĐẬU TÀU VÀ BẢO VỆ AO ĐẦM, LỒNG BÈ NUÔI TRỒNG THỦY SẢN

NEO ĐẬU TÀU THUYỀN

Neo đậu tàu thuyền trong khu neo đậu tránh trú bão:

Thả 01 - 02 neo trước mũi tàu, chiều dài dây neo bằng 5 - 7 lần độ sâu nơi thả neo, góc mở giữa hai neo khoảng từ 40°, 90°.

Neo đậu tàu thuyền ở khu vực vịnh, đầm, phá ven biển:

Chọn những nơi khuất gió, neo một mình cách biệt với các tàu khác và cách xa các vách đá, thả 01-02 neo mũi, chiều dài dây neo bằng 5 - 7 lần độ sâu nơi thả neo.

- Đối với tàu thuyền nhỏ, có thể kéo lên bờ cách càng xa mép nước càng tốt.

Neo đậu tàu thuyền trong sông, kênh, rạch

Chọn vị trí khuất gió, quan sát hướng thả neo cho phù hợp.

Neo đậu tại các sông vùng miền Trung, cần phải hết sức lưu ý đến lũ sau bão, không neo đậu tàu ở giữa dòng sông.

BẢO VỆ AO ĐẦM, LỒNG BÈ NUÔI TRỒNG THỦY SẢN

Đối với ao, đầm nuôi trồng thủy sản:

Thu hoạch thủy sản khi đạt kích cỡ thương phẩm. Thường xuyên kiểm tra và gia cố bờ ao, đầm chắc chắn có khả năng chống chịu mưa, lũ.

Đối với lồng, bè nuôi trồng thủy sản:

Thu hoạch thủy sản khi đạt kích cỡ thương phẩm. Kiểm tra, gia cố lại hệ thống dây neo, phao lỏng và di chuyển vào khu vực kín gió, có dòng chảy nhẹ.

Đối với các bãi nuôi nghêu/ngheo:

Thu hoạch nhuyễn thể khi đạt kích cỡ thương phẩm. Gia cố chắc chắn lưới chắn để tránh nghêu/ngheo thất thoát.

Số 2 - Ngọc Hà - Ba Đình - Hà Nội

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

TRÁCH NHIỆM CỦA CHỦ TÀU CÁ, TRUYỀN TRƯỞNG VÀ LÁI TÀU

CHỦ TÀU CÁ

Đảm bảo tàu cá hoạt động trong vùng biển đã đăng ký, đảm bảo trên tàu cá có đủ các trang thiết bị an toàn theo quy định.

Nắm rõ số vùng truyền viên, người làm việc trên tàu cá, nơi đăng ký tàu cá và tần số liên lạc của tàu, vùng biển hoạt động (ngư trường) của tàu cá, báo cáo Chi cục Thủy sản, Văn phòng BCH PCTT & TKCN khi có yêu cầu.

Yêu cầu thuyền trưởng, người lái tàu cá điều khiển tàu ra khỏi vùng nguy hiểm hoặc gọi tàu về nơi tránh, trú an toàn ngay khi nhận được thông tin cảnh báo bão, ATNĐ sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến vùng biển mà tàu đang hoạt động. Sẵn sàng cho tàu cá đi làm nhiệm vụ phòng, chống lũ, bão và tìm kiếm cứu nạn khi có lệnh điều động của cấp có thẩm quyền.

TRUYỀN TRƯỞNG VÀ LÁI TÀU

Kiểm tra về trang thiết bị hàng hải, trang bị an toàn, các giấy tờ của tàu cá và truyền viên trước khi rời bến.

Thông báo vùng hoạt động (ngư trường), số truyền viên, người làm việc thực tế có trên tàu cá với các cơ quan có thẩm quyền khi có yêu cầu. Khi có tin bão, ATNĐ, phải:

- Thường xuyên theo dõi diễn biến thời tiết; liên lạc chặt chẽ với đài thông tin chuyên hải và thông tin cho các tàu cá khác đang hoạt động trong cùng khu vực. Điều khiển tàu thoát ra vùng nguy hiểm.

- Liên lạc thường xuyên và thông báo về vị trí của tàu, số người trên tàu với Chi cục Thủy sản, Bộ đội Biên phòng, đài thông tin chuyên hải nơi xuất phát và nơi gần nhất.

Khi có tin bão khẩn cấp, phải ra lệnh cho truyền viên, người làm việc trên tàu mặc áo phao cá nhân và đưa tàu cá đến nơi an toàn gần nhất. Khi tàu gặp nạn, phải kịp thời thông báo cho cơ quan tìm kiếm cứu nạn, cơ quan đăng ký tàu cá. Trường hợp bất khả kháng, phải đổ bỏ các thiết bị, vật dụng có ảnh hưởng đến an toàn của tàu cá, để kịp đưa tàu cá đến nơi an toàn.

STT	Tên cơ quan chức năng	Tần số liên lạc (KHz)	
		Ban ngày (6h - 18h)	Ban đêm (18h - 6h)
1	Đài thông tin Duyên hải	2192, 6215, 7903, 7906, 8291, 12.290	2192, 6215, 7903, 7906, 8291, 12.290
2	Bộ đội Biên phòng	9030	6820
3	Hải Quân	7903	7903

VẬT DỤNG TỐI THIỂU TRANG BỊ CHO TÀU CÁ

TT	Trang thiết bị	Phạm vi hoạt động			Yêu cầu
		Từ 9 đến < 24 hải lý	Từ 24 đến < 50 hải lý	> 50 hải lý	
A	Phao cứu sinh				Sử dụng tốt
	Phao bè		Đủ cho 100% thuyền viên trên tàu	Đảm bảo chỗ được toàn bộ số thuyền viên trên tàu	
	Phao tròn	2 chiếc	2 chiếc	4 chiếc	
B	Trang bị thông tin liên lạc				Sử dụng tốt và có pin dự phòng
	Máy thu - phát VFD thoát từ 100w trở lên			1	
	Máy thu - phát VFD thoát từ 50 w trở lên			1	
C	Trang bị hàng hải				Sử dụng tốt
	La bàn từ	Khuyến khích	1 cái	1 cái	
	Ra da		Khuyến khích	1 cái	
	Máy thu định vị vệ tinh GPS		Khuyến khích	1 cái	
D	Hải đồ vùng biển Việt Nam	Khuyến khích	Khuyến khích	1 bộ	
	Bản đồ vùng biển Việt Nam	Khuyến khích	1 quyển	1 quyển	
	Đồng nhóm hàng hải	Khuyến khích	1 cái	1 cái	
10	Trang bị y tế				Nếu có sẽ được ưu tiên

Website: phongchongthientai.vn

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngọc Hà - Ba Đình - Hà Nội

LŨ QUÉT LÀ GÌ?

Lũ quét là lũ xảy ra bất ngờ trên các lưu vực sông suối miền núi, nơi có độ dốc lớn, dòng chảy xiết, thường kèm theo đất đá, cây cối. Lũ lên nhanh, xuống nhanh, có sức tàn phá lớn. Khi xảy ra lũ quét thường kèm theo sạt lở đất đá.

DẤU HIỆU

- Mưa lớn nhiều ngày, đặc biệt ở thượng lưu.
- Nước sông suối chuyển màu đục.
- Có tiếng động bất thường của đất đá, cây cối.
- Xuất hiện âm thanh lạ trong lòng đất.

Website: phongchongthientai.vn

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

I. NHỮNG VIỆC NÊN LÀM

1. Luôn luôn cảnh giác, đề phòng khi có các dấu hiệu của lũ quét, nhất là khi có mưa lớn kéo dài (kể cả ban đêm).
2. Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo mưa, lũ quét (bao gồm cả khu vực thượng lưu) trên mọi phương tiện như tivi, loa, đài, internet....
3. Thông báo cho chính quyền và những người xung quanh khi có dấu hiệu lũ quét.
4. Tránh xa các khu vực có nguy cơ lũ quét, không được lội qua sông, suối, ngầm, tràn, đường bị ngập....
5. Sẵn sàng sơ tán theo hướng dẫn của chính quyền địa phương, an toàn tính mạng là quan trọng nhất.
6. Chạy thật nhanh ra khỏi nơi nguy hiểm đến các khu vực, vị trí cao hơn.

II. NHỮNG VIỆC KHÔNG NÊN LÀM

1. Hạn chế đi lại qua sông, suối; không đi gần khu vực cầu, cống khi nước đang lên, dòng chảy mạnh.
2. Không được đánh cá, vớt củi, bơi lội qua sông, suối khi có mưa lớn hoặc thấy có dấu hiệu bất thường như nước từ trong chuyển sang đục dần.
3. Không lội xuống nước nếu nhìn thấy dây điện hoặc cột điện bị đổ xuống nước.

III. VIỆC LÀM THƯỜNG XUYÊN

1. Thường xuyên theo dõi thông tin mưa lũ trên báo, đài, tivi hoặc loa phát thanh công cộng, các mạng xã hội; quan sát các dấu hiệu có thể xảy ra lũ quét.
2. Tham gia tích cực các cuộc họp thôn bản để biết thông tin về mưa lũ và các biện pháp phòng ngừa.
3. Xác định vị trí an toàn hơn có thể trú ẩn khi có tình huống xảy ra.
4. Không nên xây nhà tại những nơi thường có lũ xảy ra, nơi gần dòng chảy, có độ dốc cao. Di dời nhà cửa đến vùng đất an toàn hơn.
5. Chủ động chuẩn bị thức ăn, nước uống, thuốc và đồ sơ cứu y tế, đèn pin, cuốc, xẻng, cuộn dây....
6. Không phá rừng đầu nguồn hoặc khai thác gỗ bừa bãi. Trồng cây và bảo vệ rừng.

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngoc Hà - Ba Đình - Hà Nội

BAN CHỈ ĐẠO TRUNG ƯƠNG
VỀ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

SẠT LỎ ĐẤT LÀ GÌ?

Là hiện tượng đất bị sạt, trượt do tác động của mưa, lũ hoặc dòng chảy.

DẤU HIỆU

- Mưa nhiều ngày/mưa lớn.
- Vết nứt tường nhà, sườn đồi, mái dốc, cây nghiêng, nước sông, suối từ trong chuyển màu thành nước đục...
- Mặt đất phồng lên, cây cối rung chuyển, âm thanh lạ trong lòng đất.

Website: phongchongthientai.vn

I. NÊN LÀM

1. Theo dõi thông tin cảnh báo lũ quét, sạt lở đất. Thông báo cho chính quyền và những người xung quanh khi có dấu hiệu.
2. Sẵn sàng sơ tán theo hướng dẫn của chính quyền địa phương. Cần bảo vệ tính mạng trước tiên.
3. Chạy nhanh ra khỏi nơi nguy hiểm khi nghe hoặc nhận thấy tiếng động lớn hoặc dấu hiệu không bình thường.

II. NÊN TRÁNH

1. Không được đi qua và lại gần quanh khu vực sạt lở đất.
2. Không được đánh cá, vớt củi, bơi lội qua sông, suối khi có mưa lớn hoặc nếu thấy nước có dấu hiệu bất thường như nước sông suối từ trong chuyển sang đục dần.
3. Không đi gần khu vực cầu, cống khi nước đang lên, dòng chảy mạnh.

III. VIỆC LÀM THƯỜNG XUYÊN

1. Thường xuyên theo dõi tin tức trên báo, đài và tivi về các đợt mưa lớn, kéo dài, nguy cơ sạt lở đất cao.
2. Tìm hiểu xem ở khu vực gần nhà mình đã từng xảy ra sạt lở đất chưa, chủ động quan sát các dấu hiệu sạt lở đất; kịp thời báo cáo chính quyền địa phương khi phát hiện dấu hiệu sạt, lở đất.
3. Hướng dẫn cho các thành viên trong gia đình, đặc biệt trẻ em, người già, người khuyết tật những biện pháp phòng tránh cần thiết.
4. Không nên xây nhà ở khu vực đã từng xảy ra lũ quét, sạt lở đất; khu vực ven sông, suối, sườn dốc, gần mái dốc đường giao thông.
5. Gia cố nhà cửa, đập tam, khơi thông dòng chảy trước mùa mưa lũ.
6. Chủ động chuẩn bị thức ăn, nước uống, thuốc và đồ sơ cứu y tế, đèn pin, cuốc, xẻng, cuộn dây....
7. Trồng cây, bảo vệ rừng để giảm thiểu nguy cơ sạt lở đất.

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngoc Hà - Ba Đình - Hà Nội

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

LỐC LÀ GÌ?

Lốc là một luồng gió xoáy hình phễu, xảy ra đột ngột, diễn ra trong thời gian ngắn, di chuyển nhanh trên mặt đất hoặc trên biển.
Sức gió của lốc mạnh tương đương sức gió của bão, hoạt động trong không gian hẹp từ vài km² đến vài chục km². Lốc có thể cuốn theo các vật thể như: cát bụi, nhà cửa, cây cối.

DẤU HIỆU

Bầu trời bỗng đổi màu đen, mây di chuyển nhanh, xoắn lại với nhau tạo thành hình nờ; xuất hiện các tiếng gầm rú.

NÊN LÀM

1. Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo và quan sát các biểu hiện xảy ra lốc xoáy.
2. Không chạy cùng hướng với đường đi của lốc xoáy.
3. Tìm chỗ trú ẩn an toàn trong nhà, nấp dưới một vật nặng và giữ chặt nó.
4. Nơi an toàn nhất là tầng hầm hoặc tầng trệt của công trình kiến trúc bằng bê tông.
5. Khi bất ngờ gặp lốc xoáy, nhanh chóng tìm nơi đất trũng thấp, nằm sát xuống trú vào cống, nhảy xuống hố,...
6. Ngắt nguồn điện để tránh bị điện giật, hỏa hoạn. Tắt, cắt tạm thời các thiết bị điện.

KHÔNG NÊN LÀM

1. Đừng gần, trú tránh dưới cây to; nhà thô sơ, cột điện,... để tránh bị va đập, dè bẹp hoặc điện giật.
2. Đừng gần, thò đầu ra ngoài cửa sổ, cửa đại và tường ngoài của căn nhà, trú trong căn phòng nhỏ có hướng ngược với lốc xoáy.
3. Chú ý không được ở trên nóc nhà.

SÉT LÀ GÌ?

Sét là hiện tượng phóng điện trong đám mây, giữa các đám mây với nhau hoặc giữa đám mây với mặt đất.

SÉT XUẤT HIỆN KHI NÀO?

Sét thường xuất hiện cùng mưa, dông lốc; khó dự đoán chính xác.

TÁC HẠI DO SÉT GÂY RA

Có thể làm chết, bị thương người, vật nuôi hư hại nhà cửa, công trình; có thể dẫn tới hỏa hoạn, cháy rừng.

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

1. Thường xuyên theo dõi thông tin dự báo thời tiết.
2. Phải bố trí thiết bị chống sét khi xây dựng nhà ở, các công trình.

KHI Ở NGOÀI TRỜI

1. Nhanh chóng tìm nơi trú ẩn an toàn.
2. Không trú mưa dưới các gốc cây, gò cao và nơi có nước. Tìm nơi thấp hơn để tránh.
3. Tránh xa các vật dụng bằng kim loại, trạm biến áp, cột, đường dây điện.
4. Tuyệt đối không sử dụng điện thoại.
5. Khi đang ở vùng đất trống cần tìm chỗ có vị trí càng thấp càng tốt, ngồi thu mình và không nằm sát xuống mặt đất.
6. Không đứng thành nhóm người gần nhau.

KHI Ở TRONG NHÀ

1. Ngắt nguồn điện các thiết bị: Tivi, máy tính và các thiết bị điện tử khác.
2. Không dùng gần cửa sổ, cửa ra vào, các dây điện hay cáp điện thoại.
3. Hạn chế sử dụng điện thoại trong khi có giông, sét.
4. Tránh các chỗ ẩm ướt như phòng tắm, bể nước.

CẤP CỨU NGƯỜI BỊ SÉT ĐÁNH

1. Nhanh chóng dập tắt lửa trên cơ thể, cứu chữa khẩn cấp.
2. Nếu người bị sét đánh bị ngất phải tiến hành hô hấp nhân tạo và khẩn trương đưa đến cơ sở y tế gần nhất.

NẮNG NÓNG LÀ GÌ?

Khái niệm	Nhiệt độ cao nhất trong ngày
Nắng nóng	35°C - 37°C
Nắng nóng gay gắt	37°C - 39°C
Nắng nóng đặc biệt gay gắt	> 39°C
Trong một ngày, tại một địa phương	

Website: phongchongthientai.vn

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

I. ĐỐI VỚI CON NGƯỜI

- Chủ động theo dõi thông tin dự báo thời tiết.
- Hạn chế tiếp xúc với nắng nóng (đặc biệt giữa trưa).
- Mặc quần áo thoáng mát, thấm mồ hôi; sử dụng đồ bảo hộ nếu cần.
- Bổ trí thời gian làm việc và nghỉ ngơi hợp lý trong môi trường nhiệt độ cao.
- Tăng cường uống nước, nhiều lần, tối thiểu 1.5-2 lít nước/ngày; bổ sung muối và khoáng chất.
- Ăn chín uống sôi, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, phòng tránh dịch bệnh.
- Quan tâm nhiều hơn đến sức khỏe của trẻ nhỏ và người cao tuổi.
- Theo dõi, quản lý trẻ em, đề phòng đuối nước.

II. ĐỐI VỚI VẬT NUÔI, CÂY TRỒNG

- Hạn chế chăn thả trâu bò, gia súc, gia cầm khi nhiệt độ ngoài trời trên 37°C.
- Cho ăn uống đầy đủ, giữ vệ sinh, làm thoáng mát chuồng, trại.

- Che lưới chống nắng, che phủ mặt ruộng; giữ độ ẩm cho cây trồng.
- Tưới cho cây vào sáng sớm và chiều muộn.

TÁC HẠI DO NẮNG NÓNG GÂY RA

- Khiến người và động vật bị cảm nắng, sốc nhiệt, dễ mắc bệnh hơn, đặc biệt là người già và trẻ em; làm cây trồng héo rũ, giảm năng suất.
- Gây khô khản đến sinh hoạt, sản xuất của người dân.
- Dễ gây hỏa hoạn, cháy rừng, ảnh hưởng xấu đến môi trường.

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngọc Hà - Ba Đình - Hà Nội

BAN CHỈ ĐẠO TRUNG ƯƠNG VỆ PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI

MƯA ĐÁ LÀ GÌ?

Mưa đá là mưa kèm theo những viên nước đá hình cầu hoặc nhiều hình dạng và kích thước khác nhau. Thông thường hạt mưa đá nhỏ bằng hạt đậu, hạt ngô (5mm), nhưng đôi khi chúng có thể to bằng quả trứng gà hoặc to hơn (hàng chục cm).

ĐẤU HIỆU

Khi thấy mây đen bao phủ kín bầu trời, đồng gió nổi lên mỗi lúc một mạnh, tiếp đó lúc đặc và hạt mưa rào, nhiệt độ không khí lạnh đi nhanh chóng thì có khả năng sẽ xảy ra mưa đá.

Website: phongchongthientai.vn

BẠN PHẢI LÀM GÌ?

NÊN LÀM

- Thường xuyên theo dõi thông tin cảnh báo.
- Chủ động quan sát các dấu hiệu có thể xảy ra mưa đá.
- Nhanh chóng tìm nơi ẩn náu như nhà kiên cố, hầm, hang động ...
- Trường hợp chưa kịp trú ẩn, dùng các vật cứng như mũ bảo hiểm, cặp sách,... để tránh đá rơi vào đầu.
- Khi ở trong nhà mái lá, mái ngói, mái fibro xi măng,... nên trú dưới gầm bàn, ghế, giường,... hoặc tìm các vật cứng để che đầu.
- Khi đang lưu thông trên đường, nên dừng xe và đi vào lề đường.

KHÔNG NÊN LÀM

- Trú ở gốc cây hay ở những ngôi nhà mái lá, mái ngói hoặc mái fibro xi măng.
- Di chuyển ngoài trời khi có mưa đá.
- Tắm mưa hoặc sử dụng nước tan ra từ mưa đá do có thể nhiễm các chất bẩn, độc tố, axit.
- Đừng gần đường dây điện, đường dây cao áp và máy biến áp.

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngọc Hà - Ba Đình - Hà Nội

RÉT HẠI LÀ GÌ?

Rét hại là loại hình thiên tai khi nhiệt độ trung bình ngày giảm xuống dưới 13 độ C.

TÁC HẠI DO RÉT HẠI GÂY RA

- Đối với con người: Gây mất nhiệt, nếu bị hạ nhiệt quá mức sẽ dẫn đến tử vong.
- Vật nuôi: chết công, giảm sức đề kháng, dễ mắc các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm.
- Cây trồng: có thể bị chết, lá cây bị héo úa.

ĐỐI VỚI CON NGƯỜI

- Thường xuyên theo dõi dự báo thời tiết trên các phương tiện thông tin đại chúng.
- Mặc quần áo đủ ấm, đặc biệt là trẻ nhỏ và người cao tuổi.
- Nên ăn, uống các đồ ấm và nóng.
- Không nên đi tập thể dục quá sớm, đặc biệt đối với người cao tuổi, người bị mắc bệnh lý về hô hấp, tim mạch.
- Không dùng bếp than sưởi ấm trong phòng kín.
- Nếu trời có mưa và tuyết nên mặc quần áo không thấm nước, tránh để bị ướt.
- Không nên uống rượu khi ở ngoài trời lạnh.

ĐỐI VỚI VẬT NUÔI

- Che chắn chuồng trại cẩn thận, tránh gió lùa, mưa hắt; tránh để nền trại ẩm ướt, lầy lội.
- Không thả rông, chăn thả gia súc ngoài trời vào những ngày rét hại.
- Cung cấp thức ăn, nước uống đầy đủ cho gia súc, gia cầm; bổ sung thức ăn tinh (bột ngô, sắn, hoặc cám gạo), muối khoáng, vitamin, men tiêu hóa...
- Mặc áo chống rét cho gia súc (tận dụng áo cũ, chăn cũ, bao tải dừa...).
- Vệ sinh chuồng trại sạch sẽ và thay chất độn chuồng.
- Chủ động dự trữ thức ăn thô (rom rạ, cỏ khô, phụ phẩm nông nghiệp...)
- Dự trữ chất đốt (củi, trấu, mùn cưa,...) để sưởi ấm cho đàn gia súc; sưởi ấm cho gia cầm.
- Thực hiện tiêm phòng đầy đủ các loại vắc xin phòng bệnh, vệ sinh tiêu độc, khử trùng chuồng trại, xử lý chất thải vật nuôi tránh dịch bệnh.
- Thực hiện theo hướng dẫn của cơ quan thú y, khuyến nông.

ĐỐI VỚI CÂY TRỒNG

- Chủ động che chắn cây trồng bằng nilông, bạt,...
- Tăng cường biện pháp chăm sóc, tưới nước, bón phân hữu cơ, phân NPK,...
- Thực hiện theo hướng dẫn của cơ quan khuyến nông.

Website: phongchongthientai.vn

CHUNG SỨC PHÒNG CHỐNG THIÊN TAI

Số 2 - Ngọc Hà - Ba Đình - Hà Nội

7. Tỉnh Thái Bình: có Quyết định cho phép 08 huyện sử dụng 2.800 triệu đồng từ Quỹ PCTT để thực hiện công tác phòng ngừa rủi ro thiên tai liên quan đến nước cho trẻ em tại địa phương.
8. Thành phố Hà Nội và 15 tỉnh, thành phố đã lập kế hoạch công tác phòng ngừa rủi ro thiên tai liên quan đến nước cho trẻ em trên địa bàn. Các địa phương khác đang xây dựng và ban hành kế hoạch thực hiện.
9. Đã có 37 tỉnh, thành phố đã tiến hành thu Quỹ PCTT với tổng kinh phí 812 tỷ đồng, trong đó TP. Hồ Chí Minh là 285 tỷ, Bình Dương 63 tỷ đồng, Đồng Nai 66 tỷ đồng.

IV. NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền; xây dựng và thực hiện chương trình phối hợp tổng thể, liên ngành.
2. Đẩy mạnh thông tin, truyền thông nâng cao nhận thức cho trẻ em, gia đình, cộng đồng và toàn xã hội.
3. Tăng cường lồng ghép các nội dung phòng, chống thiên tai trong trường học, nhất là nội dung phòng, chống đuối nước.
4. Tăng cường sự giám sát, giáo dục của các bậc cha mẹ, chủ động cho các cháu học bơi an toàn, nghiêm

- cấm lại gần các khu vực nguy hiểm... đặc biệt là khi thiên tai xảy ra.
- 5. Xã hội hóa các nguồn lực để triển khai thực hiện.

V. NGUỒN LỰC

1. Bộ trí Ngân sách Nhà nước hàng năm.
2. Trích Quỹ Phòng, chống thiên tai.
3. Xã hội hóa các nguồn lực từ các nhà tài trợ, doanh nghiệp, tổ chức quốc tế, tổ chức phi chính phủ, huy động nguồn hỗ trợ hợp pháp khác.

Ghi chú: Thông tin, tài liệu, quyết định, kế hoạch mẫu về công tác phòng ngừa rủi ro thiên tai liên quan đến nước cho trẻ em đã được đăng tải trên trang thông tin điện tử của Ban chỉ đạo trung ương về phòng chống thiên tai: phongchongthientai.vn

Trụ sở: Nhà A4, số 2 Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội
Điện thoại: 0243 7335693 / Fax: 0243 7335701
Email: phongchongthientai@mard.gov.vn

**PHÒNG NGỪA
RỦI RO THIÊN TAI
LIÊN QUAN ĐẾN NƯỚC
CHO TRẺ EM NĂM 2017**

www.phongchongthientai.vn

PHỤ LỤC 6. CÀI ĐẶT FACEBOOK , ZALO VÀ HỆ THỐNG GIÁM SÁT THIÊN TAI VIỆT NAM

A. Hướng dẫn cài đặt Facebook

1. Với máy Android

Bước 1: Bạn truy cập vào **Google Play** trên thiết bị **Android** của mình.

Bước 2: Tại khung **Tìm kiếm**, bạn nhập từ khóa “**Facebook**” vào và nhấn **OK** để tìm kiếm, sau đó nhấn vào ứng dụng. Hoặc bạn có thể **truy cập nhanh** vào ứng dụng **Facebook** trên **Google Play**.

Bước 3: Bạn nhấn vào **Cài đặt** và chờ trong ít phút để tải ứng dụng về. Sau khi tải về, bạn nhấn vào **Mở** để mở và sử dụng ứng dụng.

2. Với iPhone

Bước 1: Bạn truy cập vào **App Store** trên thiết bị **iOS** của mình.

Bước 2: Tại khung **Tìm kiếm**, bạn nhập từ khóa “**Facebook**” vào và nhấn **OK** để tìm kiếm, sau đó nhấn vào ứng dụng. Hoặc bạn có thể **truy cập nhanh** vào ứng dụng **Facebook** trên **App Store**.

Bước 3: Bạn nhấn vào **Nhận** và chờ trong ít phút để tải ứng dụng về. Sau khi tải về, bạn nhấn vào **Mở** để mở và sử dụng ứng dụng.

B. Hướng dẫn cài đặt Zalo

1. Với máy Android

Bước 1: Hãy Mở ứng dụng CH Play trên **điện thoại** của bạn lên > Trên thanh tìm kiếm bạn hãy gõ từ khóa "Zalo" và tiến hành tìm kiếm > Chọn ứng dụng "Zalo" > Chọn "Cài đặt".

Bước 2: Chờ ứng dụng được tải về và cài đặt trên thiết bị của bạn. Tiếp đó bạn thực hiện một số thao tác thiết lập theo hướng tại Mục 3.

2. Với iPhone

Bước 1: Mở ứng dụng "App Store" trên **điện thoại iPhone** lên > Tại ô tìm kiếm bạn hãy nhập từ khóa "Zalo" > Nhấn "Tìm".

Bước 2: Nhấn vào "Nhận" để tải ứng dụng về máy. Chờ ứng dụng được tải về và cài đặt trên thiết bị theo hướng dẫn tại Mục 3.

3. Các bước thiết lập Zalo ban đầu

Sau khi **cài đặt zalo trên điện thoại** hoàn thành, hãy tiếp tục thực hiện các bước thiết lập sau để có thể bắt đầu trải nghiệm với ứng dụng này

Bước 1: Đầu tiên khi mở ứng dụng Zalo, nếu bạn chưa có tài khoản hãy chọn "**Đăng ký**" và hoàn thành các thao tác nhập thông tin rồi tiến hành đăng nhập. Nếu đã có bạn nhấn vào nút "**Đăng nhập**" rồi tiếp tục thực hiện bước 2.

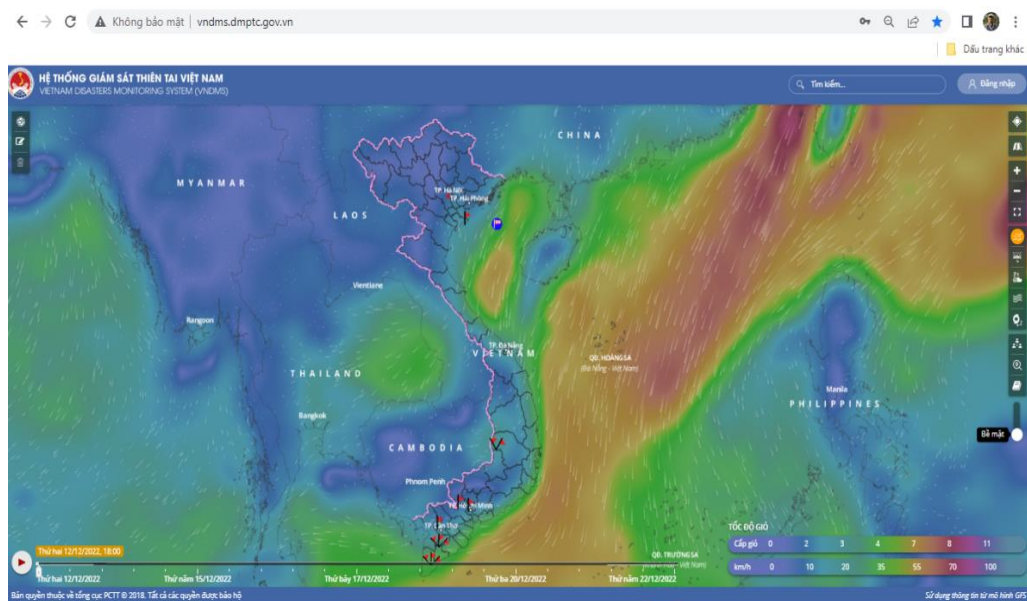
Bước 2: Zalo thông báo "**Cho phép Zalo thực hiện và quản lý cuộc gọi điện thoại**", tùy vào nhu cầu của bạn mà bạn click "**Cho phép**" hoặc "**Từ chối**"

Bước 3: Tiếp đó, Zalo lại hiển thị "**Cho phép Zalo truy cập vào nhật ký cuộc điện thoại của bạn**", tương tự như trên, bạn click vào "**Cho phép**" hoặc "**Từ chối**".

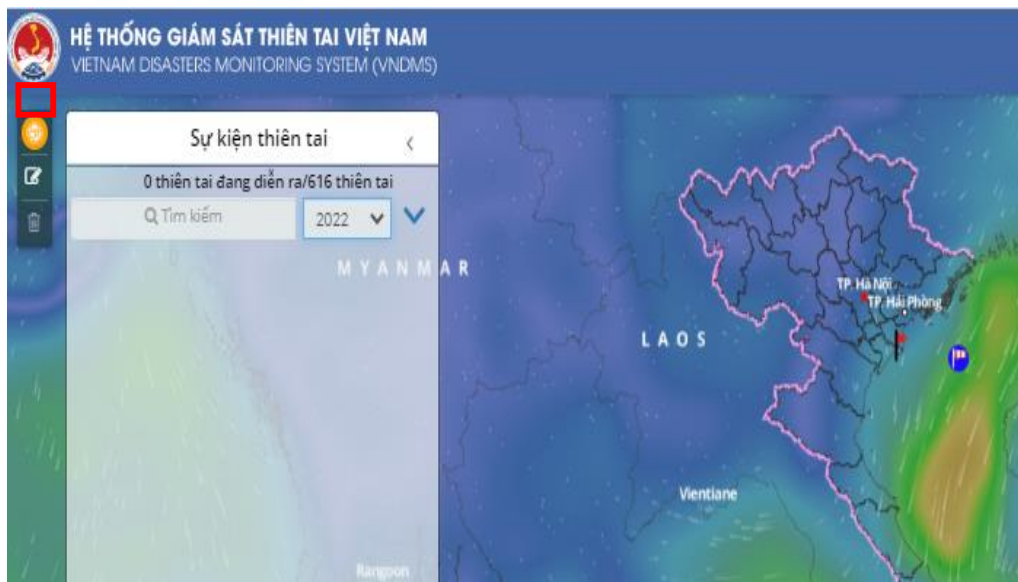
Bước 4: Tiến hành điền thông tin và đăng nhập. Lúc này khi đã đăng nhập thành công bạn sẽ thấy giao diện menu chức năng bên dưới bao gồm: Tin nhắn, danh bạ, các game ứng dụng, nhật kí thời gian,...

C. Hướng dẫn khai thác Hệ thống Giám sát thiên tai Việt Nam – VNDMS:

Bước 1: Người dùng vào đường link: <http://vndms.dmptc.gov.vn/>

Bước 2: Bấm vào “Sự kiện thiên tai”

Bước 3: Bấm vào thiên tai đang xảy ra để biết các thông tin cảnh báo, các hoạt động ứng phó thiên tai

